

DARBININKAS

LII NR. 60 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 15, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

KAI VAIKAI TĖVŲ NEPAKLAUSO ...

Kas globojo "Naujosios kairės" politikos kūrėjus, o dabar juos plaka už appeasementą rasistam, ekstremistam

Chicagoje nuo rugpjūčio 31 per penkias dienas buvo "Naujosios kairės" pirmoji konvencija: "National Conference for New Politics". Po tos konvencijos "liberalai" ir žydai neslepia savo nusivylimo ir pasipiktinimo. O vieni ir antri tą "kairę" buvo ne tik toleravę, bet ir rėmę. N. Y. Times buvo pažymėjęs, kad kai kurie žydai ypačiai buvo parėmę pinigais. Pasekam tad dabar tos spaudos atsiliepiamus: kas ją taip papiktino.

★
Pagal Newsweek viena iš rezoliucijų buvo prieš Izraelį: "Tarp rezoliucijų baltieji delegatai, daugelis žydai, nužemin-tai priėmė pasmerkimą 'imperialistiniam sionistų' karui viduriniuose rytuose". Dar žydiško, protestantiško, katalikiško, komunistiško žurnalo Ramparts redaktorius Robert Scheer puolėsi pataisyti rezoliuciją dėl Izraelio, bet paško negras delegatas prie mikrofono ir šūktelėjo: "Kokią teisę turi baftaisis žmogus siūlyti pataisas prie juodojo žmogaus rezoliucijos". Ir Scheer savo pataisą atsiėmė.

★
Žurnalas kartoją negrų vado McKissyk pareiškimą, kad esą juodasis žmogus nori lygybės; tik jis noris būti lygesnis už kitus. Praktiškai tai reikė: 400 juodųjų balsų turėjo reikšti daugiau nei 2,000 baltųjų. Savo santykį su baltaisiais konvencija reikė ir siūlymu sudaryti misijų komitetą Amerikos baltųjų "bestialiskam charakteriui sucivilizuoti, suhumaninti".

Vienas Chicagos delegatas entuziastas žurnalui sakė savo išpūdžius: esą baltieji tame susirinkime buvo tik galingos juodos panteros uodegėlė. Ir delegatas pridėjo: "Aš noriu būti toje uodegėlyje — jei jie man leis".

★
Šią "Naująją kairę" Newsweek palygino su panašiu radikalų sąjūdžiu prieš trejetą dešimtį metų. Tada radikalų sąjūdis socialinėm bei ūkinėm negerovėm pašalinti tematė vieną priemonę — revoliuciją Rusijos komunizmo pavyzdžiu. Jie glaudėsi prie komunistų ir skelbė "Šalin rankas nuo Maskvos". Dabartinis radikalų sąjūdis Newsweek lyginamas su chaosu, kuris esą reiškiasi šios dienos mene, literatūroje, grafikoje, vaidyboje, garbinančiuose absurdą ar nihilizmą. Esą Naujosios kairės politika nuėjo net toliau nei anie avangardistai mēne. Laikraščio išvada: "Jei juodosios jėgos draugai imsis smurto revoliucijos, tai jie bus smurto sutramdyti. Jie yra maža mažuma — 1 ir 10 mažuma. Bendruomenė imsis savisaugos".

Neslepia, kad ir dabar iš tos konvencijos naudos turės komunistai.

Tokiais pat aštriais žodžiais pasmerkimą skelbė ir N. Y. Times vedamajame: rasistai, ekstremistai ...

★
Pasekant šiuos "liberalų" spaudos vertinimus dėmesys krypta į porą reiškinų: a. "Liberalus" ir žydus čia ištiko likimo ironija — jie palaikė tą Naująją kairę, iki ji išėjo prieš juos pačius, prieš tai, ką jie brangina — prieš jų inspiracijas, prieš Izraelį. Tas pats buvo ištikę panašias grupes ir Rusijoje, kada jos pradžioje rėmė ano meto "Naująją kairę" — bolševizmą.

b. Nereikia laukti, kad iš šio akibrokšto būtų pasimokyta. N.Y. Times skelbė, kad negalima vardan vienybės nusileisti komunistam, nes jie "visada" nevens ardyti sunkiai pasiekto vienybės, jei tai bus naudinga jų tikslam". Tai kalba apie komunistų siekimus konvencijoj. Bet tame pat puslapyje tas pats laikraščio numeris ragina, kad Vietnamas po rinkimų ieškotų susipratimo su Vietkongu. Laikraštis rėmė ir teberemia koalicijas su komunistais, nors žino, į kur tai veda ...

Tegul atominės galybės pasižada nepulti beatomių....

Trejų metų derybos eina į Maskvos - Washingtono susitarimą dėl atomų nedavimo kitiem. Beatomia baiminas, kad atominis dviejų monopolis nebūtų įamžintas

Valstybės departamentas rugsėjo 12 paskelbė, kad Sovietų atstovas nusiginklavimo konferencijoje Zenevoje pateikė Amerikos atstovui kompromisą dėl atominės sutarties. Amerikos atstovas išvyko su pasiūlymu į Paryžių tartis su Nato valstybėm.

KOMPROMISAS — dėl kontrolės

Nors Sovietų atstovas rugsėjo pradžioje pareikalavo, kad derybos būtų slaptos, tačiau nesanti paslaptis, kad jų naujas kompromisas esąs dėl kontrolės atominėje sutartyje. Dėl kontrolės nebuvo sutarta ir la-

biausiai nesutariama. Sovietai reikalavo, kad sutartį pasirašiusiose beatomėse valstybėse kontrolę vykdytų vadinama atominės energijos komisija, veikianti Vienoje. Italija, Vokietija ir kt. su tokia kontrole nesutiko, — baiminosi, kad sovietiniai agentai kontrolės komisi-

joje išvogs tikrinamų laboratorijų paslaptis. Amerika sugalvojo kompromisą: tegul trejus metus beatomėse Europos valstybėse kontrolę vykdo vakarų Europos atominė komisija, vadinamas Euratomas, o paskiau — Vienoje esanti komisija. Sakoma, kad dabar sovietinis kompromisas siūlo Euratomą įjungti į Vienos komisiją.

KOMPROMISAS — su beatomiais

Nusiginklavimo konferencijoje Zenevoje ligi rugsėjo pradžios iš 17 narių 5 pasisakė nesirašysią sutarties, t.y. pasižadėjimo, kad jie nesieks turėti savo atominės karinės jėgos. Tarp jų buvo Indija, kuri reikalavo J. Valstybių ir Sovietų garantijų, kad ją gins, jei ji bus užpulta atominės karinės galybės (Kinijos). Tokių garantijų Maskva ir Washingtonas vengė, kreipdami skundus dėl grasinimo atomais į Saugumo Tarybą. Indija, žinodama, ką Saugumo Taryba reikiška, nebuvo atsakymais patenkinta.

Brazilija kaip vieną iš pasirašymo sąlygų kėlė: tegul J. Valstybės, Sovietai ir Anglija įsipareigoja neužpulti beatomių valstybių.

ATOMINIS MONOPOLIS — amžinas?

Jei Amerikos ir Sovietų atstovai pareiškė atsisakymą, kad juos kontroliuotų, tai tokis pareiškimas galėjo remti įtarimus, kuriuos pastebėjo Times: esą Anglija, Kanada ir kiti įspėjo, kad sutartis nepatvers ilgai, jei prarają tarp atominius ginklus turinčių ir beatomių bus porima įamžinti.

Dabar laikas, derybos, kompensatos turi palenkti atomų neturinčias valstybes pasirašyti. Italija, Vokietija esančios apriimtos po Amerikos kompromiso — laimimas trejų metų laikas. Indijos min. pirmininko pavaduotojas rugsėjo 12 po pasitarimų su Amerikos valdžios atstovais jau pareiškė nesuinteresuotas garantijom.

Siame fone suprantamas ir de Gaulle — jis matė Amerikos ir Sovietų galimą pasidalinimą interesais ir dėl to daro desperacines pastangas organizuoti nepriklausomą Europą, priklausomą nuo Prancūzijos atominės jėgos.

Vyriausybė derasi su Kongresu

Derasi dėl pinigų: ar duoti pinigų tiem kraštams, kurie remia kariaujančius prieš Ameriką? Vyriausybė — už. Kongresas — prieš ...

Toki klausimai kilo senate ir atstovų rūmuose. Senate buvo priimtas Virginijos dem. H. F. Byrd siūlymas uždrausti Export Import bankui finansuoti J. Valstybių eksportą į kraštus, kurių vyriausybės pristatinėja gėrybes kraštui, esančiam gin-

kluotame konflikte su J. V. Tokių kraštų, kurie pernai prekiaavo su š. Vietnamu, buvo 21. Jie buvo finansuoti 1,568,000, 000 dol., nors prekybos su š. Vietnamu tepadarė už 12.5 mil.

Senate priimtas taip pat S. Dakotos resp. K. E. Mundto siūlymas nefinansuoti 50 mil. Italijos firmos, statančios automobilių fabrikus Sovietuose.

Atstovų rūmuose Wisconsin resp. J. W. Byrnes pasiūlė Amerikos laivus statyti tik Amerikos statyklose. Tai smūgis Anglijai, kuriai buvo skirta užsakyti už 180 mil.

Vyriausybės atstovai įtikinėjo, kad tais draudimais Amerikos eksportas praras 1,5 bil. pajamų ir 150,000 darbininkų praras darbą. Bronx resp. P. A. Fino į tuos vyriausybės argumentus pareiškė nusistebėjimą, kad vyriausybės atstovas labiau rūpinasi dolerių praradimu negu amerikiečių gyvybių praradimu Vietname.

Vyriausybė stengiasi, kad senatas netvirtintų atstovų rūmų nutarimų, kad atstovų rūmai netvirtintų senato nutarimų.

— Birch Society pagamino filmą "Anarchy U.S.A." Jame vaizduoja miestų riaušes kaip inspiruotas tarptautinio komunizmo.

— New Yorko vyr. teismas rugsėjo 13 įsakė mokytojam streiką nutraukti. Mokytojų federacija atsisakė.

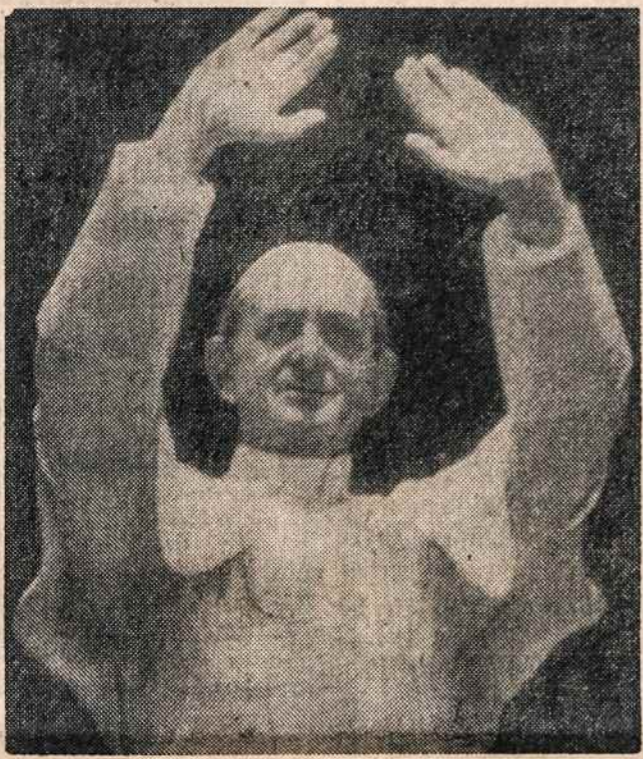
— Kongresas kitų metų pradžioje svarstys priešraketines raketos klausimą. Sovietai tokiom raketom jau yra aptvėrę savo didžiuosius miestus. Mc Namara jų gamybą atidėjo, taupydamas pinigus. Tokios apsaugos mažiausiai sistemai minima 4 milijonų suma.

— Bonnoje diplomatai numato, kad metų gale atsinaujins santykiai tarp Vokietijos ir Jugoslavijos. Jie buvo nutrūkę prieš 10 metų, kai Jugoslavija pripažino rytų Vokietiją.

Sinodas prasidės rugsėjo 29 dieną

Bažnytinis sinodas Vatikane prasidės rugsėjo 29. Parengiamuosius darbus organizuoja sinodo generalinis sekretorius vyskupas L. Rubin, lenkas. Jo pranešimu, sinode dalyvaus 197 nariai. Tarp jų 135 įvairių kraštų vyskupų rinkiniai atstovai, 25 paties popiežiaus skirti asmenys, kiti — Vatikano tam tikri pareigūnai. Iš Amerikos yra išrinkti Baltimorės ark. kardin. Shehan, Philadelphia ark. kardin. Krol, Detroito ark. Dearden, Pittsburgho vyskupas Wright. Asmeniškai paskirtas Rochesterio vysk. Sheen.

Sinodas svarstys klausimus, kuriuos pateiks popiežius. Tarp jų gen. sekretorius nurodė į doktrinos klausimus, kurie išskirti po Vatikano II susirinkimo, ypač tarp Olandijos kunigų, į naujos rūšies ateizmą, kurį

Popiežius Paulius dabar dėmesio centre dėl jo ligos, kuriai reikės operacijos

šūkiu "Dievas mirė" platina šiaurės Amerikos protestantų dvasininkai. Būsiąs gal ir tradicionalistų klausimas, kuriam at-

stovauja belgas — amerikietis kunigas de Pauw, garsindamas nutraukisąs santykius su Romai.

KOMUNISTAI ŽYDAI — ištikimi partijai ar Izraeliui?

Lenkijos komunistų partijoje nesutarimas dėl Izraelio. Iš 2 mil. narių apie 150,000 negausią naujų partijos bilietų, nes jie nepritaria partijos linijai už arabus, prieš Izraelį. Dauge- lis žydų iš atsakingų vietų esą pašalinti.

Anglų lordas Russelis (tikriausiai sakant jo vardu) jo reikalų vedėjas prokomunistas) dabar pasiuntė 7 asmenų delegaciją į vidurinius rytus tirti Izraelio "agresijos". Jau paskelbė pirmus kaltinimus, kad Izraelis vartoją "nežmoniškus ginklus

prieš arabus" ir kad jiems padėjo Amerikos lakūnai. Gal irgi reiks "teisma" kaip prezidentui LBJ.

Kiek auga unijos

Pagal darbo departamento informaciją prieš savaitę unijoje buvo 17.9 mil. darbininkų bei tarnautojų. Nuo 1956 skaičius padidėjo 400,000. Bet ne žemės ūkyje skaičius nuo tada padidėjo 11.5 mil. darbininkų. Tokiu būdu unijose esančių proporcija sumažėjo: buvo 33,4 proc., yra 28 proc. Sausio mėnesio statistika rodo, kad 25 proc. unijų narių yra jaunesni kaip 30 metų, daugiau kaip 50 proc. yra vyresni nei 40 metų.

John W. Byrnes laimėjo prieš vyriausybę

Valymai Egipte pagal Maskvos norą?

Egipto karininkų valymas, iki Nasserio artimiausio draugo, kariuomenės vado Amer suėmimo, kaip sako Newsweek, gali būti įkvėptas Sovietų. Esą Podgorny, lankydamasis Kaire po karo, kaltino, kad Sovietuose treniruoti karininkai nebuvę pasiūti į frontą. Kaltas dėl to Amer. Taip pat aviacijos viršininkas Mahmoud ne-

laikęs paslaptis, kur yra naujai sovietiniai kovos lėktuvai, ir ta paslaptis patekusi Izraeliui. Mahmoud suimtas taip pat.

— Indijos protektoratė esantį Sikkim rugsėjo 11 ir 13 iš patrankų apšaudė kom. Kinija. Grasinio pavartojanti ir lėktuvus. Tai esą represijos už tai, kad Indija priima Amerikos ūkinę bei karinę paramą.

— Birch Society pagamino filmą "Anarchy U.S.A." Jame vaizduoja miestų riaušes kaip inspiruotas tarptautinio komunizmo.

Totorius sunaikino, dabar reabilituoja

— Sovietai nusprendė... reabilituoti išlikusius 1.5 mil. Krymo totorių. Jie per 22 metus buvo kaltinami kolaboravę su

naciais ir Stalino įsakymu nuo Juodosios jūros išgabenti į Sibirą. Dabar pripažino, kad jie nekalti, kada jau išnaikinti.

Derybos komunistų ir su komunistais

— Čekoslovakijos valdžia ėmėsi iniciatyvos atnaujinti derybas su Vatikanu. Jos buvo nutrūkusios nuo birželio. Prieš tai Msgr. A. Casaroli, Vatikano valstybės pasekretorius, deryboms ir nesuderėjo labiausiai dėl naujų vyskupų skyrimo.

— Austrijos spaudoje paskelbta, kad Čekoslovakija tarpininkauja J. Valstybių ir š. Vietnamo derybom Bratislavoje.

— Gub. Reaganas pasisakė už karo sustiprinimą Vietname, kad greičiau jis būtų baigtas. Pasisakė taip pat nesuinteresuotas būti kandidatu į viceprezidentus.

— 5. Vietnamo Ho Chi Minh siunčia delegaciją į Prancūziją ruošti, kaip Vietnamas reikės atstatyti po karo. Jis esąs ištikinęs, kad karą laimės. Esą amerikiečių dauguma karo toliau neberemia ir Vietnamo pergalė neabejotina.

— Prez. de Gaulle rugsėjo 12 baigė kelionę Lenkijoje. Prancūzų spaudoje kelionės rezultatas buvo vertinamas drungniais žodžiais, be tokio neigiamo vertinimo kaip po kelionės Kanadoje.

Nixonas, Reaganas ir Romney daugiausia kalbami kandidatai į prezidentus. Opiniijoje auga Reaganas ir Nixonas, kritikuojamas Romney.

Agentas gavo uždavinį susitikti su pulk. Penkovskiu

Epizodas iš garsios istorijos apie sovietų karinio saugumo pulkinką, išpėjusį anglius dėl Chruščiovo raketų Kuboje.

1963 m. gegužės mėn. Sovietų teismas pasmerkė mirti Olegą Penkovskį, karinio saugumo aukštą pareigūną, kaip Anglijos ir Amerikos šnipą. Tas pats teismas ir tuo pat metu nuteisė 8 metams anglų agentą, kuris buvo sumezgęs ryšius su pulk. Penkovskiu. Jo pavardė — Greville Wynne. Pastarasis po eilės mėnesių sovietiniame kalėjime buvo iškeistas į sovietų šnipą Gordon Lonsdale, atsidūrusį anglų kalėjime. Wynne dabar parašė atsiminimus, kurių santrauką paskelbė Reader's Digest rugpjūčio nr. Kai kurias informacijas atpasakojame. Tarp jų ypač įdomu, kaip anglai priėjo prie Penkovskio.

Anglai susigundė:

Buvo 1955 vasara. Pulk. Penkovskis tada buvo karo atache padėjėjas Ankaroje, Turkijoje. Jis buvo taip pat ir kariuomenės saugumo vyriausio direktoriato narys. Anglijos saugumo agentas Ankaroje stebėjo neįprastą sovietiniam pareigūnui Penkovskio elgesį. Jis klajodavo po miestą, užeidinėjo į kavines, prisėdavo prie staliuko ir vienas sau girksnodavo, lyg ko laukdamas, lyg ką galvodamas. Ir tai buvo nesąlygi. Tai nebūtų leistina eiliniam sovietiniam pareigūnui, bet Penkovskis nebuvo eilinis — viršininkam priklausė kitokios taisyklės.

Bet kodėl jis vienas ir taip ne kartą? Apie tai buvo prašyta Londonui. Ten seni vilkai nusprendė, kad tas klajojantis atsiskyrėlis, turi būti, ieško būdų kam nors ką nors pranešti. Jį reikia toliau pasiekti.

Netrukus Penkovskį gražino į Maskvą į karinio saugumo direktoriatą. Anglų agentai iš Maskvos pranešė, kad ten Penkovskio elgesys tokis pat. Buvo aišku, kad reikia pristatyti į Maskvą atitinkamą žmogų, kuris be jokio įtarimo prieitų prie pulkininko.

Ilgas kelias iki taikinio:

Tokis žmogus tegalėjo būti prekybos agentas. Agentas jau žinomas tarptautinėje prekyboje ir sykiu treniruotas žvalgybos darbu. Londono saugumo akys krito į Grenville Wynne, kuris antrame pasauliniame kare dirbo kaip tik žvalgyboje, o po karo virto elektrinių reikmenų pirkliu, prekybos reikalais keliaujantis po tolimuosius rytus, Indiją, Europos kraštus.

Po dešimties metų nuo pasitraukimo iš karinės žvalgybos vieną vakarą Wynne susilaukė balso telefonu. Tai buvo

senas jo anų laikų viršininkas. Susitiko. Susitarė.

Wynne prekybines keliones pasuko į satelitinius kraštus. Pirmiausia lankėsi Lenkijoje, paskiau Balkanų valstybėse. Tuose kraštuose sutiko žmonių, kurie jam davė suprasti, kad jis galėtų gauti ir specialių prekių. Bet Wynne buvo griežtas: jis tesąs prekybininkas, ir visa kita jam nerūpi. Tik tokio asmens reputaciją jis turėjo susi-

daryti akyse tų, kurie kiekvieną svetimą matė ir įtaria.

Po dvejų metų buvo anglų pramonės paroda Helsinky. Ten buvo pakreiptas ir Wynne. Iš ten jis pasiprašė vizos į Sovietų Sąjungą. Gavo be jokio vargo. Nuvyko Maskvon dairytis, ar nesuras rinkos savio atstovaujantį firmų prekėm. Rado, kad Sovietai labai atsilikę elektronikoje ir įrankių gamyboje. Tokiom prekėm

mėgino sudominti Maskvos viešpačius. Pasiekė užsienių prekybos ministerijos "draugus". Tie pasiūlom domėjosi, bet buvo labai įtaringi dėl tų, kurie siūlė.

Po vizito Maskvoje Wynne dar bastėsi po kitas rytų Europos sostines, pirdamas angliškas prekes. Londone jam pasisekė sueiti su kai kuriais rusais, kurie turėjo reikalų su sovietų atstovybe.

Taip praėjo ir 1958 ir 1959 metai.

Meškerės užtemimas:

Tų ryšių su Londono rusais dėka vieną sykį paskambino jam asmuo, pavarde Kulikov. Norįs privačiai susitikti. "Bet tik sutemus ir ne tamstos namuose". Kai sutiko, Kulikov atsargiai teiravosi, ar Wynne nesutiktų parduoti kai kurių prekybos paslapčių. Treniruotas, kad nereikia leistis į jokias kombinacijas, kurios gali rodytis nemoralios, Wynne atsisakė netiesiogiai: jis tesąs tik prekybininkas...

Jau 1960 lapkričio mėn. G. Wynne gavo konkretų nurodymą iš savo viršininko: Maskvoje yra organizacija, kuri vadinasi "mokslinės technikos komitetas"; reikia sumezgti ryšius su juo. Wynne nuvyko. Gorkio gatvėje prie Raudonosios aikštės buvo priimtas Bodenikovo, vieno iš komiteto vadovų. Bodenikovas pristatė atvykėlių kitiems šešiem, kurių vardus Wynne pasistengė įsiminti.

Wynne pasiūlė jiems vietoj katalogų, prospektų, kuriuos jis atsivežė, pristatyti savo atstovaujantį 8 firmų specialistus. Tegul tokius pat specialistus pristato Maskva. Tiesioginis pasiaiškinimas bus produktyvesnis nei per administracinius kanalus. Bodenikovas ro-dės tuo patenkintas. Jis trumpam išėjo ir grįžo su kava ir vodka.

Kalbantis ir girksnojant buvo proga stebėti Bodenikovą — trumpas, drūtas, plaukai suveltai, švarkas — atrodo, lyg su juo būtų Bodenikovas gulėjęs, panagės purvinos, veidas prašėsi skutamas. Daugumas kitų buvo panašūs. Vienas betgi išsiskyrė — sėdėjo tiesiai, buvo ty-lus, rankos baltos ir nagai manikiūruoti, drabužiai bė dėmės. Pro langą kritęs spindulys ro-dė jo rusvus plaukus ir gilius akis.

Jo vardas buvo — pulkininkas Olegas Penkovskis. (b.d.)

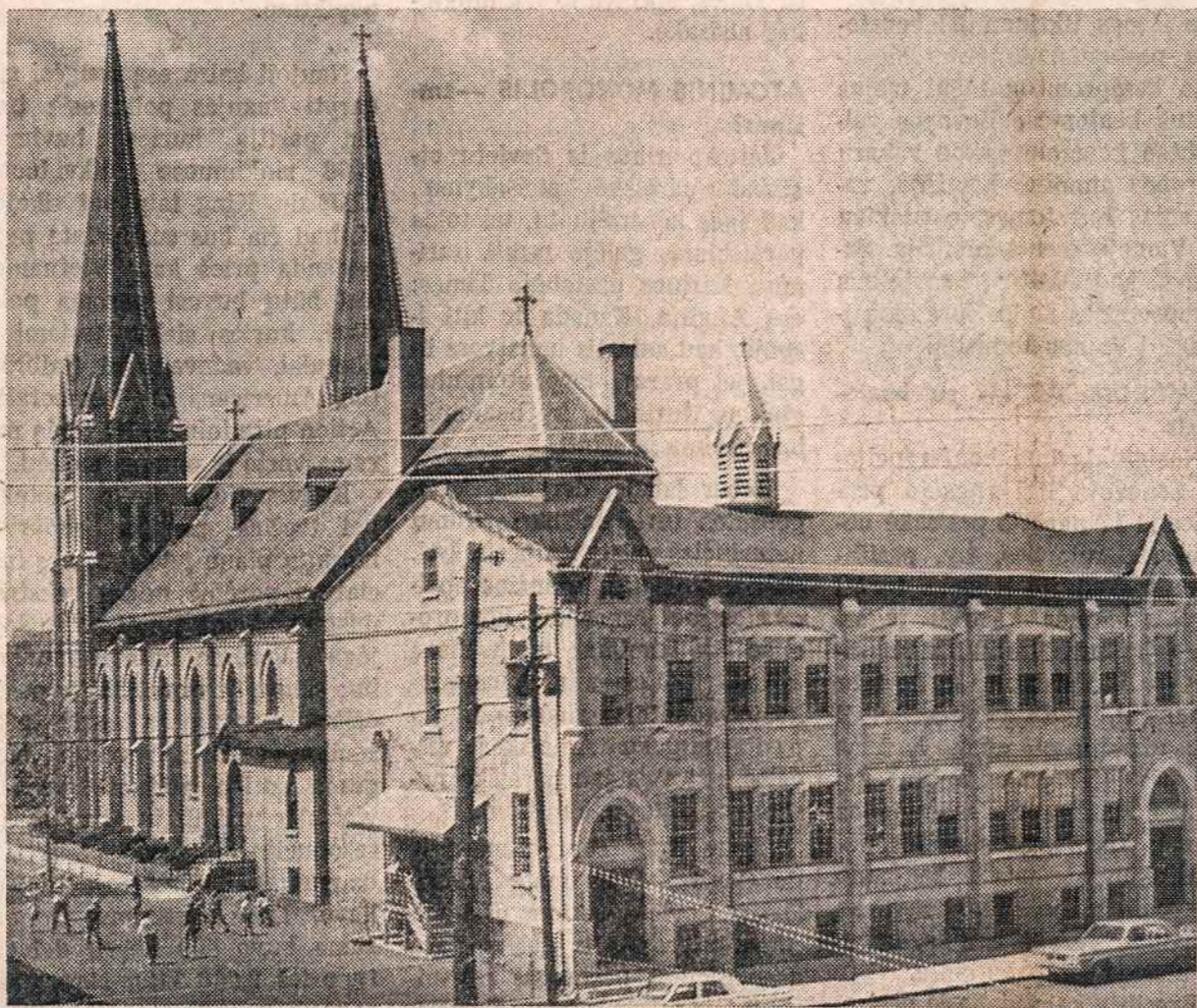
siranda veržlumo savarankiškai paieškoti tiesos. Atsiranda domėjimosi nuo jaunimo akių ilgai slėpta bei tebeslepama ankstyvą literatūra, iš sver-tur nugarinama informacija, veržimosi susipažinti su kitų kraštų gyvenimu, taip pat ir su kitur gyvenančiais, kitokias gyvenimo aplinkybes pažiūrėti tautiečiais, ypač jaunesniaisiais. (Elta)

NEIŠVENGIAMA SUSIDŪRIMŲ

Nors automobiliam Lietuvoj dar toli gražu iki pertekliaus, bet jų susidūrimų, atrodo, pasitaiko, proporcingai lyginant, daugiau, negu ten, kur automobilių keliuose tirsta. Nelaimių statistika neskelbiama. Bet apie jų dažnumą apytikriai galima spręsti iš pranešimų apie žuvusius tokiose nelaimėse ir iš kaikiurių atvejų aprašymų, skelbiamų išpėti dar gyviem bei sveikiem vairuotojams.

Iš tų išpėjimų matyti, kad svarbiausia ir dažniausia automobilių nelaimių priežastis — vairuotojų girtumas. Antra — vairuotojų veržimasis pasinaudoti valdinėmis mašinomis, dinamųjų "kombinacijų" tikslais.

Liepos 23 Tiesoj vėl pasakojo apie du tų rūšių įvykius. Ties Deveniškėmis "vis per tą stikliuką" jaunas vairuotojas net su traktorium nuvirto nuo vieškeli ir žuvo traktoriaus prislėgtas. O Utenoje "Greitosios Pagalbos" mašina, kaukdama savo sirena, trenkė į sunkvežimį. Trys žuvo, du sunkiai sužeisti. O ne ligonio gelbėti ta mašina skubėjo. Paaiškėjo, kad šoferis, iš Kauno atvežęs į Dobeikių prieglaudą po-

Elizabetho šv. Petro ir Povilo bažnyčia ir parapijos mokykla. Klėme žaidžia liuanistinės mokyklos mokiniai. Nuotr. V. Maželis

AR DAUG LIETUVOJE YRA MATĖ LAISVĄ LIETUVĄ

Viename Vilniuje paskelbtame straipsnyje yra atžymėta, kad šiuo metu Lietuvoj esą apie pusantro milijono gyventojų ne vyresnių kaip 27 metų amžiaus. (Tiesa 1967, 195 nr.).

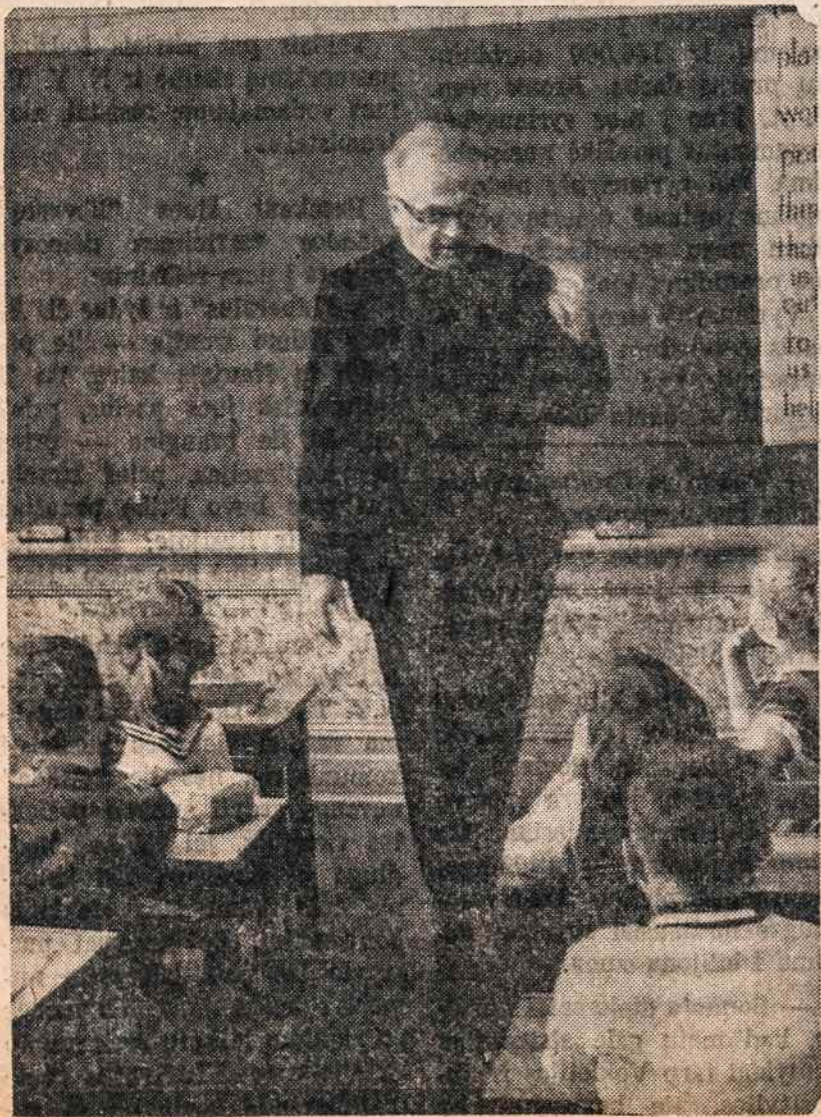
Atseit, apie pusė dabartinių Lietuvos gyventojų yra gimę jau okupacijų laikais, taigi patys visiškai nėra pergyvenę nė vienos nepriklausomos Lietuvos gyvenimo dienos. Jų tarpe, žinoma, yra atitinkama dalis kūdikų ir mažamečių, kurie dar negali apie tokį dalyką nei informuotis, nei samprotauti. Bet yra ir atitinkamas kiekis vyresnių jaunų žmonių, kuriems

dabar sueina iki 34-35 metų amžiaus. Jie nepriklausomybės metais pasiekė vos 7-8 metų amžiaus, daugiausia, kad visa ta gyventojų dalis (tarp 27-35 m. amžiaus) irgi patys iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo nieko sąmoningai neatsimena. Mažiau ar daugiau atsimena ir žino tik tie, kurie dabar jau vyresni kaip 35 metų amžiaus: Tokių tarpe dabar Lietuvoj yra apie pora — trejetas šimtų tūkstančių iš Rusijos atkeltų įvairaus pobūdžio kolonistų, kurie apie Lietuvą irgi jei ką žino, tai tik iš jiems duotųjų instrukcijų. Tad iš savo patyrimo bei atsiminimo apie nepriklausomą Lietuvą vienai ar kitaip žinančių, tarp sąmoningo amžiaus žmonių, Lietuvoj jau mažuma.

Jauniesiems pagrindiniai žinių šaltiniai apie nepriklausomą Lietuvos gyvenimą yra trys: auklėtojai, (mokyklos su komunistinėmis organizacijomis) spauda, tėvai bei kiti vyresnieji.

Pirmieji du šaltiniai (taip pat ir trečiojo dalis) apie nepriklausomybės metą, tiesa, kalba neretai ir nemažai. Bet vaizduoja jį tik kaip tamsybės, skurdo ir nelaimės — "išnaudotojiško buržuazijos viešpatavimo" laikus. Tėvai ar kiti bolševizmo karjera nesugundę vyresnieji, jei ir kitką atsimena, tai tik nedrąsiai ir retokai apie tai terasitaria jaunimui.

Todėl jaunimas, bent mokyklinio amžiaus jaunimas, kurio vieno yra beveik pusė milijono, yra pertvindytas vien tik labai neigiamais įtikinėjimais apie tuos tariamai "buržuazinius" laikus. Spaudos, mokytojų bei komjaunimo vadovų informacija, — tegu net ir nelabai įtikinamai, papūgiškai kartojama, — mokyklinio amžiaus jaunuoliui turi rodytis autoritingesnė, negu "atsilikusių"

Kun. J. Pragulbickas dėsto lietuviškoje šeštadieninėje mokykloje Elizabeth, N.J. Nuotr. V. Maželis

Foto VYT. MAZELIS

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto pataravimai

Tel. HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — Ridgewood — Brooklyn, N. Y. 11237

Daug sutaupysi pirkdamas per SPARTĄ radiją, radioconsoles, color ir kt. TV, tape recorderiai, patefonai, fonografai, iv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos mašinėlės visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal, etc. Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą — J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAL. 25 METAI
SEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 VAL.
DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.

STUKAS

1330 KIL
979 Mg. FM

ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD
HILLSIDE, N. J. 07205
TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis
sekmadieniais, 9 - 10 val. ryto
WHB1 105.9 FM banga
Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiais, aukomis ir skelbimais.
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379
Vedėjai: ROMAS KEZYŠ — TW 4-1288
ANTANAS MAZEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi
GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE
Neš. radijai, kamb. radijai, Hi - Fi (stereo), įrekdavimo aparatai, nesiojami stereo fonografai
GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.
Specialistai patarnavimui ir visos dalys įvairiems Europos gamybos aparatams.
Lengvai pasiekiami traukiniais arba automobiliais —
61-05 39th AVE., WOODSIDE, N. Y.
Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į
Insurance - Real Estate
JOHN ORMAN AGENCY
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO
LITAS Investing Co., Inc.
Paskolos — geromis sąlygomis • Aukštos palūkanos už indėlius
Primename, kad suinteresuoti asmenys dar gali tapti LITO savininkais — bendrininkais įsigydami LITO akcijas. Akcijų kaina \$12.00 už vieną. Akcijos parduodamos tik susipažinusiems su "Offering Circular" kurį galima gauti tiesiogiai iš LITO bendrovės.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799
6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTĖS

įvairių moteriškų drabužių krautuvė
Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išsėgintos - baltinės bei darbo suknelės, megstukai, apėtinukai, bluzketės, kojinės. Čia gaunama suntuiniam gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiai.
95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421
— Tel. 849-7240 —

— HAVEN REALTY —
Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Aprauidamas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Piling investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN
Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms progoms. Be to, duodami poalodtūviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923 THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straitpantus ir korespondencijas redakcija talso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Skaitytojų šeima

Darbininko skaitytojų yra tokią gausi šeima, jog būtų stebuklas, jei metų laikotarpyje jos narių skaičius nepakistų. Nuliūstama, kai gaunamas laiškelis — šis skaitytojas mirė. Su tylia užuojauta jo artimiesiems, atsisakantiems toliau jo laikraštį skaityti, išimamas adresas iš kartotekos. Kas laikraštį ilgiau administruoja ir ekspedijuoja, su tais adresais susigyvena, tartum su gyvaisiais. Ne vienas skaitytojas, tur būt, ir nepagalvoja, kiek daug kartų jis prisimenamas. Gaila, kai mirtis tą ryšį nutraukia.

Gaila ir tada, kai dėl kitų priežasčių ryšys tarp laikraščio ir skaitytojo nutrūksta. Ne vienas ir gyvas nuo laikraščio atskiria. Tai padaro ne iš neapykantos, ne iš blogos valios, bet gal dėl apsilėidimo ar neapdairumo atsilyginti už siuntinėjimą laikraštį.

Administracija, pastebėjusi prenumeratos baigimosi laiką, primena apie tai, paragina atnaujinti. Vienas kitas uždelsia atsilyginti. Administracija vis laukia. Kai nebeatsilyginti, laikraštis sustabdomas. Ne dėl to, kad administracijai kantrybės pritrūko, bet kad jau tokie šio krašto įstatymai. Paštas uoliai prižiūri, kad administracija laiku išsiųstų per metus pažadėtą laikraščio numerių skaičių. Tačiau to paties pašto atstovai reguliariai patikrina ir administracijos kartotekas, ar visi skaitytojai yra atsilyginę už siunčiamą laikraštį. Nesumokėjusiem prenumeratos ilgiau siuntinėti laikraštį paštas draudžia. Ir su tokiu skaitytoju tenka išsiskirti, nors ir jo gaila.

Žmonių bendruomenėje irgi kai kurie nariai pasitraukia, bet kasmet priauga naujų na-

rių. Tuo būdu ji laikosi ir didėja.

Nebūtų sunku ir laikraščio skaitytojų šeimai plėsti savoje tautos žemėje, kur tautinė bendruomenė natūraliai auga. Emigracijoje, kad ir didelėje laisvėje, labai retai kuri tauta auga. Ji kasmet mažėja, nes žymi dalis jaunimo priauglio atitenka gyvenam kraštui ir kitai tautai. Darosi vis sunkiau papildyti senesniųjų veikėjų ir laikraščių skaitytojų gretas. Tėvas ir motina dar dalyvavo lietuviškoje veikloje, dar skaitė lietuvišką laikraštį. Vaikai jau nebe visi dalyvauja ir ne visi skaito arba visai jau nepaskaito...

Laikraščiu išlaikyti reikia patelkti ne tik naujų skaitytojų, bet ir kitokių pajamų skelbimų, vakarų, aukų. Iš vienos tik prenumeratos vargu kuris lietuviškas laikraštis galėtų išsilaikyti. Jo kaina būtų perdidelė. Ir Darbininko prenumeratą tektų žymiai pakelti, o dabar jis tik 7 dol. metam, gi naujai užsisakantiems — tik 5. Visai stipriai, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti, kai kainos viskam tebekyla.

Vienas reikalas vis tiek pasidaro visiem laikraščiam degantis: iš šalies sutelktom lešom skaitytojų skaičiaus nepakelsi, tik palengvinsi skaitantiems. Jei mažėja skaitytojai, siaurėja ir laikraščio įtaka. Su laiku jis gali nebeteikti prasmės. Kam leisti, jei mažai kas skaito?

Tie žodžiai nereiškia noro numarinti laikraštį. Ne vienas pranašavo prieš 35-40 metų, kad lietuvių Amerikoje beįsilaukys tik 15-20 metų. Ačiū Dievui, jau daug metų praėjo nuo to nustatyto išnykimo termino, o esame dar gyvi. Ir būsimie gyvi, kol skaitysime lietuvišką spaudą, ištikimai ją remsime.

O. NENDRĖ

JO RANKA

(13)

— O aš girdėjau apie prancūzą. Alexis Carrel, garsus chirurgas, Nobelio medicinos premijos laureatas yra giliai tikintis. Galėtum paskaityti jo knygą — Man, the Unknown — pats rodos, moki angliškai, — žiūrėdamas į baltasparnius debėsius, slenkančius ir vakarų pusę, kalba Balys. — Man neaišku! Sakei Carrel yra prancūzas, o jo knygą siūlai anglų kalba, — sako Jonas. — Carrel dirbo Chicago ir New Yorko universitetuose. Matyt, knygą skyrė amerikiečiams, dėl to parašė angliškai, bet ji yra išleista ir pranciūziškai, jei geriau patinka, skaityk pranciūziškai! — Man neaišku, kodėl tu lankei šeštadienį susirinkimus? — klausia Jonas. — Man buvo įdomu, kaip vykdomas velnio tarnybai žmonių paruošimas! — atsako ra-

miai Balys. — Kas tave pakvietė į tą būrį? — domisi Jonas. — Vytautas Meškys! — didžiudodamas atsako Balys. — Kur susipažinai su Vytautu? Jis buvo medikas, o tu — humanitaras, — nustebęs tardo Balį Jonas. — Vytautas lankydavo pedagoginį seminarą. Jame susipažinome. Meškys pakvietė lankyti šeštadienį svarstymus. Pats mane pristatė globėjui, — pasakoja Balys. — Neatsimenu, kad tu būtum kėlęs kokią prieš jų tvirtinimus argumentą, — pastebi Jonas. — Jie būtų tuojau paprašę nesilankyti, o man buvo įdomu, kas bus toliau. — Ar įtarai, kad jie komunistai? — klausia Jonas. — Man pasakė draugas, kai pamatė, kad dažnai kalbu su Vytautu, — prisipažįsta Balys. — Laimingas esi, Baly! Aš gi

Lietuvių viešnagė pasaulinėje parodoje Montrealyje

Metropolitan operos solistės Lilijos Šukytės dainavimas labiausiai visus žavėjo

Darbininko administratorius Tėv. Petras Baniūnas, kuris mėgsta rengti įvairias ekskursijas, ir ši kartą sugalvojo pasitarnauti — nuvežti visą būrį New Yorko lietuvių į Montreolio parodą. Jo dėka penktadienio pavakarėje, rugsėjo 1, net du autobusai išsijudino nuo vienuolyno Bushwick Aven.

Kelionė ilga, varginanti, bet ir ten, nuvykus į svetingą Montreolį pas sveitingus lietuvius, buvo nemaža vargo. Reikėjo eiti, skubėti, susitikti daugybę žmonių, žodžiu persimesti, reikėjo gerai kaustyti batų, kad galėtum aplėkti parodą. To dar negana — reikėjo ir lietuviškąją dalį atmušti. Dėl jos visi ir važiuavo. Tad grįžtant iš Montreolio į namus, visi vežėsi daugybę išpūdžių, gražių ir blankių, bet drauge vežėsi ir nemažą kelionės nuovargį. Kai tas nuovargis praėjo ir miego, nakmės vėl atstatė optimizmą, jau galima lengviau pažiūrėti į Kanados lietuvių tryliką dieną.

Bandyta įsibrauti

Kai New Yorke vyko pasaulinė paroda, čia buvo gauta viena diena lietuviams. Mėginta ir Montrealyje prasiveržti pro visas užtvargas, bet — nepavyko. Parodoje stovėjo nemažas Sovietų Sąjungos paviljonas su rusiška vodka, ikra ir lietuviškais gintarais. Taip lietuvių neįsileido į pagrindinę parodos aikštę su masiniu choru ir tautinių šokių grupių pasirodymu. Buvo bandyta kitur perkelti

visą programą. Tai nebesudarė didelio išpūdžio. Bet vis dėl to į parodą buvo koja įkelta. Įkelta į laikino pobūdžio amfiteatrą, į Bandshell E.

Pirmas pasirodymas parodoje

Sis lietuvių pasirodymas buvo paskelbtas ir parodos programoje, buvo pranešta net per televiziją. Atrodo, kad atėjo nemaža prancūzų pažiūrėti. Amfiteatras turi 1500 sėdimų vietų. Teko dar pristatyti daug kėdžių. Buvo daug ir stovinių.

Programą pranešinėjo dr. I. Iona Gražytė anglų, prancūzų ir lietuvių kalba. Sugiedotas Kanados himnas. Toliau jau ėjo gana ilgoka programa. Ją atliko Aušros Vartų parapijos choras, Z. Lapino instrumentalistų orkestras, sol. A. Keblys ir 250 šokėjų, atvykusių iš Hamiltono, Londono, Toronto, Montreolio, Waterburio ir Chicagos.

Choras ir orkestras visą laiką buvo ant scenos, šokėjų grupės įsiterpė tarp choro dainų. Dainas ir šokius paaiškino I. Gražytė prancūzų ir anglų kalba.

Didžiausio pasisekimo turėjo tautiniai šokiai.

Susipažinimo vakare

Sunkiausia buvo susipažinimo vakare: žmonių privažiavo daug, o salė maža. Didelėje

spūstėje įvyko ir iškiliosios lietuviškos rinkimai. Išrinkta Nilolė Kazlauskaitė iš Montreolio. Gaila, kad rengėjams susipažinimo vakarui nepavyko gauti jaukesnės ir gražesnės salės.

Sekmadienio iškilmės

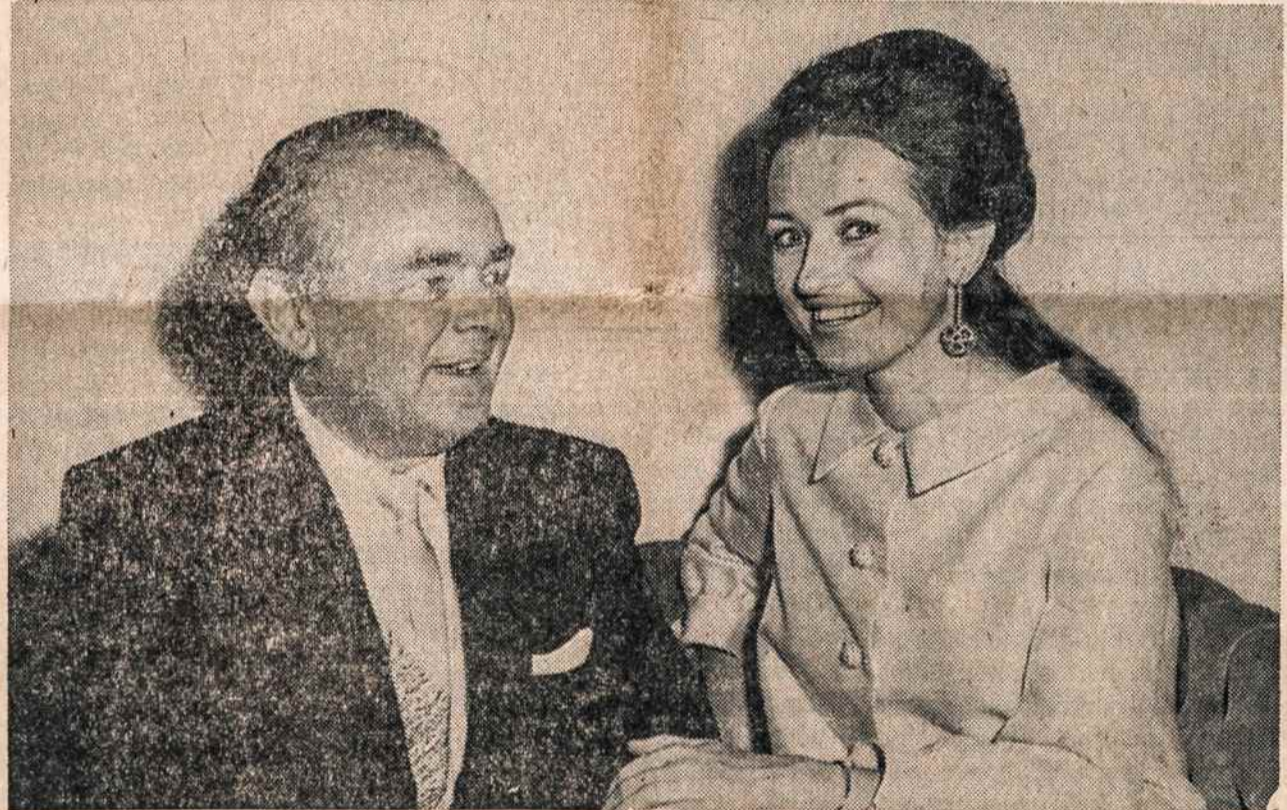
Sekmadienį buvo pamaldos katalikam ir evangelikam. Katalikam pamaldas atlikė vysk. V. Brizgys, evangelikam — kun. Alg. Žilinskas iš Toronto. Katalikų pamaldos buvo šv. Jokūbo bažnyčioje. Žmonių buvo didelė minia. Pamokslą vysk. V. Brizgys pasakė pranciūziškai ir lietuviškai.

Iškilmingas aktas

Iškilmingas aktas vyko gražioje Salle Champagne Claude-Montreolio universiteto muzikos fakulteto salėje. Salė tikrai buvo graži.

Iškilmingą aktą rengėjų vardu pradėjo R. Verbyla, toliau programai pranešinėjo dr. I. Iona Gražytė.

Sveikinimo kalbas pasakė Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas, Alto pirmininkas A. Rudis, Lietuvos gen. konsulas J. Zmuidzinas. Raštu sveikino Montreolio kardinolas P. E. Leger, Kanados premjeras L. B. Pearsonas, J. Diefenbakeris, krašto aps. min. P. Hellyer, prekybos min. Winters, valstybės sekret. J. LaMarsh, Ontarijo liberalų va-

Metropolitan operos solistė Lilija Šukytė, dainavusi Kanados Lietuvių dienoje Montrealyje, su operos dirigentu, akomponavusiu koncerte, Jan Behr.

das Nixon ir k. Rezoliucijoje pabrėžta mintis: tegyvuoją Kanada, o Lietuvai — laisvės!

Svečių tarpe buvo Latvijos konsulas Tomson, Lenkų Kongreso atstovas Urbanek, Verduno atstovas parlamente, JAV Liet. Bendruomenės pirm. J. Jasaitis, Balfio pirm. V. Martinus, ir k.

Koncertinė dalis

Iškilmų koncerto pagrindinę dalį atliko Metropolitan operos solistė Lilija Šukytė, akomponavo Jan Behr. Tai buvo tikrai nuostabus jos dainavimas, su nepaprastu įsijautimu, švelniu lyriškumu. Ji dainavo arijas ir lietuvių kompozitorių kūrinius. Publika solistę labai nuoširdžiai priėmė ir audringai plojo.

Likusią programos dalį atliko Aušros Vartų parapijos choras, Z. Lapnio tautinių šokių orkestras ir Hamiltono "Gyvataras", pašokęs tautinių šokių.

Aušros Vartų paarpijos choras, dainavęs lietuvių pasirodyme Montrealyje

Montreolio tautinių šokių orkestras su vadovu ir dirigentu Z. Lapinu

SOVIETŲ KELIAS LIETUVĄ PAVERGTI PRIEŠ 40 METŲ Komunizmas — priešas tautų draugystei

1918 vasario 16 Lietuvos Taryba, atstovaudama tautą, paskelbė atstatyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Vakarių kaimynas — Vokietija — tuojau pat, kovo 23 pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Tuo parodė savo nuoširdžią draugystę lietuvių tautai.

Sovietų Rusija 1917 paskelbė tautų apsisprendimo teisę, kurią tačiau jau 1918 gruodžio 25 — per pačias Kalėdas — panaikino ir paskelbė sąmokslą vėl Lietuvą pavergti. Ir tuojau pat prasidėjo sovietų karo veiksmai prieš laisvą Lietuvą. Trečioji dalis Lietuvos atsidūrė rusų raudonosios armijos okupacijoje. Vyriausybė pasitraukė iš Vilniaus, kuris greitai buvo okupuotas. Būrys ištikimųjų Lietuvos vyrų, žaliūkučių jaunųjų susitelkė Kaune ir pakėlė lietuvių tautą ginti savo laisvės ir nepriklausomybės. Savanorių karių kraujas liejosi, per dvejus metus rusų raudonoji armija buvo sumušta, o likučiai išvaryti iš lietuviškų žemių. Sovietų Rusija prieš Lietuvą kapituliavo pralaimėjusi karą ir parašė taikos derybų. 1920 liepos 12 kapituliacijos ir taikos sutartis

buvo pasirašyta Maskvoje. Sovietų "Rusija be atodairių pripažįsta Lietuvos valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę... ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių..." Taip iškilmingai Sovietų Rusija davė savo pažadą nepriklausomai Lietuvai. Rusų komunistų partija ir Sovietų Rusija visą laiką vedė klatingą politiką prieš Lietuvą, nerodydama jokios tautų draugystės! Rusų komunizmas — tautų draugystės priešas!

Prieš mane guli pilnas "Trimito" 1927 metų komplektas. Peržvelgęs radau, kad aiškiai kaip raudonu pieštuku nubrėžta rusų komunistų partijos ir Sovietų Rusijos klastos, smurto bei melo politika prieš nepriklausomą Lietuvą. Sovietų Rusija ruošėsi pavergti Lietuvą jau prieš 40 metų! Jau prieš 40 metų rusų komunizmas ro-dėsi tautų draugystės priešų, kokių yra dabar Europoje, Amerikoje, Afrikoje, Azijoje ir kitur, o ypač Sovietų Rusijos kolonijose.

Parinkau tik būdingesnius įvykius iš 1927 m. Lietuvos gyvenimo. Po duodamomis žinėlė-

mis skliausteliuose pirmas skaičius yra laikraščio numeris, o antrasis — puslapis. Kalba palikta ta pati. Visi pabraukimai — mano. "Bolševikai, norėdami uždegti gaisrą ne tik visoje Europoje, bet ir visame pasaulyje, nesigailėjo ir dar dabar nesigaili aukso komunizmo propagandai užsieny varyti" (A. Graurogkas, Italijos fašizmas, 1, 26).

"Karo lauko teismo sprendimu gruodžio 27 d. Kaune sušaudyti šie komunistų vadai, ruošėsi ginklu nuversti Lietuvoje esančią tvarką, paskelbti komunistų valdžią ir prijungti Lietuvą prie Rusijos: Karolis Požėla, komunistų centro komiteto pirmininkas, Juozas Greifenbergeris, komunistų partijos centro komiteto narys, organizavęs Lietuvoje komunistinio jaunimo kuopas, komjačekas, Rafail Čornyj, organizatorius ir vadas teroristinių būrių, kurie ruošėsi išžudyti žymesnius Lietuvos veikėjus, Giedrys, komunistinio jaunimo organizacijos pirmininkas. Visi teisti sunkiųjų darbų kalėjimu įvairiam laikui, bet vasa-

(nukelta į 6 psl.)

Kodėl jie su manim kalbasi naktim?

Dėmesys krypta į ateinančius jubiliejinius metus. Minėsimės Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktį. Rengsime koncertus, sakysime kalbas. O ar negalime surengti vaidinimo? Kadaise, kai visu platumu vyko tautinis atgimimas, vaidinimai turėjo lemiamos reikšmės — jie stiprino žmonių ryžtą siekti nepriklausomybės.

Dabartinę Lietuvos nedalią atnešė okupantai. Jos pavergimo laikais tauta parodė daugiausia pasipriešinimo ir užsigrūdino ilgai kovai. Prie tų laikų reikia grįžti, kad ir čia mes išvertume, kaip tie, likę tėvynėje. Šiai progai tiktų Prano Naumieskičio trys dramos, išleistos "Baisiojo birželio" knygos vardu. Išleistos prieš porą metų, su dail. V. Igno piešiniais.

Visos trys dramos skirtos sovietinei okupacijai pavaizduoti, praskleisti sudėtingiems konfliktams tarp senųjų ir jaunųjų, tarp tikinčiųjų ir bedievių, tarp tų, kurie gerbė senovę, ir tų, kurie skuba iškelti naujoje santvarkoje.

"Baisiojo birželio" šioje serijoje autoriaus anksčiausiai parašytas. Jis vaizduoja pirmąją bolševikinę okupaciją ir išvežimus. Čia taikų, iš Amerikos atsikėlusį žmogų sudrumsčia naujas režimas. Dideliu konfliktu išauga drama tarp laisvų pamėgusių žmonių ir okupantų pataikūnų.

Niekas tur būt, nėra pastebėjęs, kad šis veikalas buvo daugiausia suvaidintas. Jį vaidino visur — Amerikoje, Kana-doje, Australijoje. Vaidino bent po kelis kartus. Brooklynėje šis veikalas buvo pastatęs režisierius ir aktorius Vitalis Žu-

Pokalbis su dramaturgu, kurio veikėjai sugrįžta į jo vienumą ir primena sunkias dienas

kaskas. Suvaidino keletą kartų... Varpinė labai originali savo užmanymu, savo gražiu sceno-

vo brolis kunigas Lietuvoje gyvena varpinėje. Autoriui taip ir įstrigo vaizdas, kuris negalėjo atsikratyti: štai varpas aukštai, varpo dūžiai, virvės, pro šoną kamina, pro kurį rūksta dūmai. Senovė ten, išlikusi gal kelis šimtus metų, o naujovė čia pat už varpinės, už švento-riaus.

Čia suvesti visi geri pažįstami senieji žmonės, — klebonas, gydytojas, žydėlis, kuris taip gražiai pasakoja apie Kau-ną. Ateina ir valsčiaus sekretorius ir ūkininkai. Komunizmas jų gyvenimą keičia, auga aplink bedieviai, bet kartu auga ir gilus vidinis tikėjimas, pagarba žmogui ir Dievui. Ateina ir nauji mišiū tarnautojai. Čia labai įspūdingai sugaudžia varpas, škleisdamas lyg naujos galdynės gaudą.

Šiaurės pašvaistė — vieno veiksmo, trijų paveikslų vaidinimas, legenda. Čia vėl matome bolševikinę okupacijos žmones, jų problemas, kovą tarp religijos ir bedievybės. Įdomu tai, kad čia jau ateina iš dangaus pagalba, — pasirodo šv. Kazimieras. Jis ateina ne kaip riteris ar koks vadas, bet kaip mokytojas. Jis vaiką išmoko daugybės lentelė ir padeda jam. Per šią pagalbą tar-tum globia ir globoja visą kraš-tą.

Drama persunkta gyvenimo aktualijom, žmonių rūpesčiais, ir prieš juos pastatomas skaidrus šventojo ramumas ir jo palaima.

Kas charakteringa tom dramom? — tai jų pozityvi krikščioniška mintis. Čia visur nugalimas blogis, visur skatinama ir gerą. Lietuviška dvasia apvaldžiūsi visus ir visur vedatik į vieną tikslą. Sunkūs tai kovos metai, bet pro juos šviečia daug vilties ir paguodos. Tai stiprina žiūrovą ir skatina išverti.

Autorius gerai pažįsta sceną, moka ją operuoti, sceningai sustatyti vaizdus, kad žiūrovui padarytų kuo didesnę įspūdį. Autorius atranka tik tai, kas scenai tinka, kas lengvai duodasi įveikiama. Su nedaugeliu priemonių ieško kuo didžiausio įspūdžio. Mėgsta parodyti smulkmenas, per jas pažvelgti į žmogaus gelmes, išryškinti vedamąją mintį. Mėgsta ir kontrastu sustatyti du priešingus daiktus, kad iš jų savaime išplauktų simbolinė prasmė.

Gražiausios dramų vietos tai monologai, kur autorius su įsijautimu pavaizduoja savo žmones. Praeina čia visa galerija, visi kitaip kalbėdami, ki-

taip mąstydami, nešdami savus žodžius ir savo sintaksę. Tad jo žmonės lengvai įstringa atmintin.

Kas tas autorius

Kas gi tas kuklus autorius, kuris taip nesiveržia ir nesireklamuoja? Teko jį surasti ir susipažinti. Jis yra dr. Pranas Bagdas, didžiai pamėgęs dramos sritį, pats šalia medicinos lankęs ir dramos studijas. Jis turi nuostabiai didelę biblioteką, kur sutelkta geriausi dramų veikalai. Perskaitęs visus pagrindinius pasaulio garsiųjų dramaturgų veikalus.

Grįžęs iš ligoninės, jis daranda laiko ir knygai. Žmona Jánina, linksma ir čiauskanti, leidžia poilsio valandom susidraugauti su "Don Kichotu". Ant autoriaus rašomojo stalo stovi gražus medžio drožinys — Don Kichotas. Kartą daktaras pasijuokė, kad tai jo brolis, brolis svajotojas. Sūnus Tomas kartais įsiveržia į kambarį su problemom. Jis stumiasi gimnazijoje, pamėgęs mechaniką, raketas.

Daktaras turi savo rašymo būdą. Jis vaikšto ir vaikšto, kai visi jau sumiega namuose. Tuo laiku ir susirenka pas jį tie visi, kurie neduoda ramybės. "Parašiau knygą, sudėjau visus, o jie vis tiek ateina ir kalba. Ir ko jie mane lanko naktim?" — kartą man guodėsi.

Nuvijęs senų veikėjų kalbas, eina prie kito darbo. Sudomino autorių 1863 metų sukilimas. Jis ir ten pasistūmėjo — daug sugalvoję ir dalį perkėlė į popierių.

Kartais jis man panašus į švedų gydytoją Aksel Munte. Tiesa, ir dr. Bagdas yra buvęs Švedijoje, net jį laivynne tarnavęs kaip gydytojas. Tas Aksel Munte rašė įdomias knygas apie žmones, žvėris, rašė su didele meile, pasakodamas labai keistus nuotykius.

Daktaras vieną kartą prie kavos atsinešė juodais viršeliais knygą, ėmė ir atskleidė. Paskaitė. Tai buvo jau ne drama, bet proza, labai įdomūs pasakojimai ir svarstymai apie gydytojo darbą ligoninėje. Tai lyg trumpos savotiškos novelės, kur ir sąmojo, ir žmogiško tragizmo, ir meilės pilna.

Dr. Pranas Bagdas pratęsias daktarų rašytojų tradiciją. Jū buvo visa eilė nuo dr. Basanavičiaus laikų. Prateisja su didele meile lietuviškai literatūrai ir lietuvių teatrui. Tegu ir toliau prie to bičiulio, prie Don Kichoto skulptūros, naktim dega žiburys, o jis tegu vaikšto, tegu kalbasi. Namiškiai tegu nepyksta, jei tokie vaikšto ir kalbasi, — jie vaikšto ne už savęs ir kalba ne sau. Jie kalba visiem.

Elena Kepalaitė, išraiškos šokio menininkė

Vatikano rūmų sargybiniai

POPIEŽIAUS ARMIJA

Sakoma, kad Stalinas Jaltos konferencijoje (1943 lapkričio 28-gruodžio 1) ironiškai užklausęs: "Sakykit, kiek popiežius turi divizijų?" — Churchillis jam tada atsakęs: "Labai daug, bet niekada jų nematysit maršuojant parade!" Kiek vėliau Pijus XII paprašęs Churchillį: "Pasakykit man sūnui Juozapui, kad su manosiomis divizijomis jisai susitiks danguje!"

Popiežiaus gvardija, arba popiežiaus žemiškoji armija, yra tik simboliška armija, kaip ir Vatikano valstybė, turinti tik valstybės simbolį. Svetimšaliam mato tik mažus disciplinuotų sargų bei policininkų būrius, tyliai saugančius valstybę bei šv. Tėvo rūmus.

Popiežiaus armiją sudaro keturi vienetai: šveicarų gvardija, popiežiškoji žandarmerija, rūmų gvardija ir kilmingoji gvardija.

Seniausia yra šveicarų gvardija. Sios gvardijos naujokai (su mažomis išimtimis) ateina iš visų Šveicarijos kantonų. Net "karštomis reformacijos dienomis" kai kurie protestantiškieji kantonai nedarė jokių kliūčių stojantiems į šią gvardiją.

Šveicarų gvardijos būdingą uniformą, manoma, yra nustatęs Michelangelo. Ji iki šiol nėra keista. Ją sudaro raudonai, geltonai ir mėlynai dryžuotos palaidinės, iki kelių mėlynai ir geltonai diržuotos plačios kelnės, pusbačiai, metalinis krūtines skydas, balta kaklo kostė ir plokščias šalmas — metalinė kepurė su raudonu kutu. Kiekvienas gvardietis rankose dar turi ilgoką viduramžių jėtį.

Šiandien šveicarų gvardija yra apginkluota ir moderniais ginklais. Nors uniforma nėra moderni ir palaipsniui beveik einama prie jos pakeitimo, tačiau savo ruožtu ji šveicarų gvardijai pritinka.

1506 sausio 21, vadovaujant karininkui Casper Silenen, 150 šveicarų karių per Porta del Populo žygiavo į Romą — tiesiai į šv. Petro aikštę. Jie turėjo perimti popiežiaus rūmų sargybą. Šveicarų katalikai dar ir šiandien didžiuojasi "Laisvės ir Bažnyčios gynėju" titulu, kurį jiems tada suteikė popiežius Julius II.

Si gvardija pergyveno sunkius ir garbingus popiežystės laikus. 1527 per Italiją į Romą plėšikavimo tikslais keliavo maišytos prancūzų ir italų kariuomenės jėgos buvo labai mažos. Jos greitai buvo parbloktos. Gegužės 7 Roma pasidavė. Per vieną dieną žuvo 7000 gyventojų. Gaujos aplėšė miestą ir bažnyčias. Popiežius turėjo bėgti į Angelo pilį. Iš 250 šveicarų gvardijos karių tik 42 galėjo pasiekti pilį. Likusieji buvo nužudyti.

Kai 1571 krikščionybėi grėsė turkų antpuolis, popiežius Pijus V krikščionių mūšio pajėgų priešaką pastatė austrą Don Juan. Garsiame jūros mūšyje prie Lepanto šveicarų gvardija sudavė turkam lemiamą smūgį.

Napoleono laikais ir tada, kai Garibaldir daliniai popiežiui atėmė pasaulinės galios likutį, šveicarų gvardija su Pijum VII vyko į ištrėmimą.

1825 tarp popiežiaus Leono XII ir Lucernos kantono buvo padaryta sutartis. Šveicarija leido Lucernoje įsteigti naujųkū ėmimo biurą. Iš visų katalikiškų kantonų buvo galima verbutuoti popiežiaus kariuomenės tarnybą virš 200 savanorių, 18-25 metų amžiaus.

Pijus X 1914 šveicarų gvardiją reorganizavo: ją sudarė 6 karininkai, kapelionas, 15 viršilų ir 115 karių sargybinių. Jie turėjo būti katalikai ir nevedę.

Benediktas XV 1919 šveicarų gvardijai suteikė pirmenybę popiežiaus rūmų garbės sargyboje. Šveicarų gvardija kartu su šv. Tėvu buvo savanoriai bėnaisvė Vatikane iki 1929. Lateralno sutarties sudarymo. Dabar ji vėl eina pasaulinio valdovo asmeninė sargyba.

Paskutinieji popiežiai šveicarų gvardijoje vėl padarė kai kurių pakeitimų. Visose viešose ceremonijose keturi iš gvardijos šv. Petro bazilikoje yra žinomi kaip "karidininkai", arba "kalavijininkai". Jie žygiuoja šalia popiežiaus nešamojo sosto. Keturi didieji kardai per keturis ir pušė šimtmečių davę pagarbą šv. Sostui. Jie yra Šveicarijos katalikiškųjų kantonų simboliu — kaip popiežių pasaulinės galios gynėjai.

(nukelta iš 6 psl.)

NEW YORKE ATIDAROMA BALETO MOKYKLA

Elena Kepalaitė mokys baletą ir išraiškos šokio

New Yorke gyvena Elena Kepalaitė, kuri šiuo metu reiškiasi kaip skulptorė. Čia New Yorke studijavo skulptūrą, turėjo savo parodų Brooklyno muziejuje ir Maspeth.

Pirmiau ji reiškėsi kaip išraiškos šokio menininkė, šokusi Europoje, Australijoje, Kana-doje ir Amerikoje. Nušoktas ilgas kelias: nuo Vilniaus, per Australiją iki New Yorke.

Gimusi Vilniuje, pamėgusi šoki iš pat mažens, ten mokėsi klasikinio baletu, šoko Vilniaus operoje. Atsidūrusi Vokietijoje, perėjo į išraiškos šokį, mokėsi pas Mary Wigman, kuri turėjo pagarsėjusią moderniojo šokio grupę.

Pradėjusi viena šokti, ji savo išraiškos šokį rečitaliu davė Europoje, paskui emigravo į Australiją, kur pasižymėjo kaip

gera šokėja. Atvykusi Kana-don, kurį laiką gyveno Toronte ir iš ten su išraiškos šokiu lankė įvairias vietas. Šis vienas šokių rečitalis buvo surengtas ir Town Hall, New Yorke. Spaudos buvo labai palankiai įvertinta.

Kaip strodys toji baletu studija?

Būdamą Australijoje, jau turėjo progos vaikus mokyti moderniojo šokio. Čia būtų pirmiausia kūno lavinimas — pirmo baletu žingsniai, taktas, baletu technika. Paskui mėgintų išryškinti įvairius kūno judesius. Vaikai uoliau dirba, kai iš karto juos rengia kokiam pasirodymui. Studijoje per metus būtų parengti kokie du pasirodymai, — vienas po Kalėdų, o kitas — jau pavasarį.

Darbą organizuojant, turėtų daug padėti ir patys tėvai, kuriems, be abejo, rūpi jaunimo auklėjimas bei mokymas. Tokioje studijoje vaikai išmoks graškumo, suprastų moder-

nujų ir klasikinį baletą, paskatintų kūrybinę vaizduotę. Tėvai prisidėtų ypač rengiant mokyklos pasirodymus.

Kaip vykių darbas

Į studiją priimami vaikai nuo 6-7 metų. Pamokos būtų vieną kartą per savaitę. Manoma gauti Franklin K. Lane mokyklos patalpas Woodhavene. Patalpos gerai žinomos; ten vyksta nemaža lietuviškų parengimų, ten yra sporto pamokos jauniesiems.

Jei susidarytų daugiau mokinių, būtų jie perskirti į dvi grupes ir taip atskirai dirbama, paskui suvedama į vieną. Iš savo patirties Elena Kepalaitė pasakoja, kad per metus laiko jau galima parengti visai gerą spektaklį, — net ir mažiukai įsijungia į modernųjų išraiškos šoki, ir tai sudaro tikrai gražų įspūdį.

Studijos vedėja Elena Kepalaitė pasiekima vakarais po 6 val. telefonu: HI 1-9679, arba laišku: 84-25 109 St., Richmond Hill, N.Y., 11418.

LIETUVIŲ FONDO NARIAI

Rugpjūčio mėn. Lietuvių Fondas padidėjo šiais naujais nariais: Aukojo: po 1,000.00: — Juozas ir Marija Mikoniai, a. a. Alfonso Petruolo atm. įnašas, med. dr. Antanas Starkus, kun. prel. Mykolas J. Urbonas, Juozas Grybinas — \$500.00, a. a. Juozas Krutulio atm. įnašas — 300.00, Lietuvių Moterų Klubų Federacija — \$283.00, a. a. Alekso Matonio atm. įnašas — \$110.00. Po \$100.00 aukkojo: Petras Kudukis, Napoleonas Butkūnas (Australija), William Kaminskas, Stasys Kiršinas, Bronius Andriukaitis, Herkulis Strolia, Seattle LB apylinkė, inž. Zenonas Bačelis (Brazilija), Vincas Bartuška, a. a. sav. kūr. Viktoro Kronkaičio

atm. įnašas, SLA jaunuolių 378 kuopa, Lijolė M. Židonytė, Povilas M. Rėklaitis, Mindaugas Pleškys, Adelė Grybauskienė, Pranas Pikčius, Rasutė Dabraitė.

Tuo pačiu laiku savo įnašus papildė:

LB Waukegano apylinkė iki 2,100.00, a. a. inž. Igno Daukaus atm. įnašas iki \$285.00, Valerijonas ir Leokadija Pudzūnai iki \$200.00, Benediktas Pajauskas iki \$200.00, Pranas Stankus iki \$125.00, Nežinomo Lietuvos Partizano įnašas iki \$1,081.16, a. a. vysk. Kazimiero Paltaroko atm. įnašas iki \$140. ir a. a. Juozo Krutulio atm. įnašas iki \$310.00.

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti veikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuosirdžiai kviečia lietuvių jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais. Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslu.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

PIRMAS SINODO POSĖDIS DETROITE

Po sinodui paruošiamųjų susirinkimų toliau įvyks trys visuotiniai susirinkimai.

Sv. Antano parapijos klebonas kun. W. Stanevičius praneša, kad pirmas toks visuotinis susirinkimas šv. Antano parapijoje įvyks rugsėjo 19, antradienį, 7:30 val. vak. šv. Antano parapijos klebonijos rūsyje. Pirmame posėdyje per televiziją dalyvaus pats arkivyskupas Dearden. Šio posėdžio tema: dvasiškija, vienuoliai ir pasauliečiai. Posėdyje kviečiami

dalyvauti visi parapiečiai.

Sia proga mielus detroitiečius supažindinsiu su viso sinodo eiga. Sinodas užtruks apie 10 mėnesių. Sinodo pagrindinis šūkis: "Siekime pažangos visi drauge".

Prie arkivyskupo sudaromos devynios komisijos atskiriems klausimams svarstyti. Pirmųjų trijų visuotinių susirinkimų metu bus apžvelgiama visi tie devynios komisijom paskirstyti klausimai. Visi dalyviai bus smulkiai supažindinti su sinodo

paskirtim ir uždaviniais. Jų metu bus dalinama ir spausdinta literatūra.

Po pirmųjų visuotinių susirinkimų dalyviai pasiskirstys į mažas grupes, kuriose svarstys jiems labiausiai rūpimus klausimus. Pageidaujama, kad kiekvienoje parapijoje būtų sudaryta užtenkamai grupių visiem sinodo klausimams svarstyti. Šių grupių darbas užtruks šešias savaites. Jose kiekvienas parapiečiai gali padaryti savo pasiūlymus. Grupės galės rinktis jom patogiausiose vietose — nebūtinai parapijoje.

Po to įvyks ketvirtas visuotinis susirinkimas, kuriame bus kviečiami dalyvauti vėl visi parapiečiai. Tame susirinkime visos grupės praneš kokius pasiūlymus jos rekomenduoja. Taip pat ketvirtame susirinkime bus renkami atstovai į rajoninius posėdžius. Kiekvienam rajonui priklausys po 10-15 parapijų.

Visi ketvirto visuotinio susirinkimo nutarimai bus paskelbti parapijos laikraštyje ir bažnyčioje. Per tris savaites parapiečiai balsavimo kelių turės nuspręsti, kurie iš tų nutarimų turėtų būti perkelti į rajoninius posėdžius. Balsavimo rezultatai irgi bus paskelbti parapijų laikraščiuose.

Dviejų mėnesių laikotarpyje rajoniniuose posėdžiuose, kuriuose dalyvaus ir mūsų rinktieji atstovai, bus nagrinėjami parapijų pateikti sumanymai, jie apsilufojami ir pateikiami anksčiau minėtom devyniom komisijom. Rajoniniuose posėdžiuose bus išrenkami pavieniai asmenys ir į tas komisijas.

Penktame visuotiniame susirinkime per televiziją bus paskelbti rezultatai apie parapijų dalyvavimą tame sinode.

Kitų trijų mėnesių laikotarpyje tos devynios komisijos peržiūrės visus žmonių pasiūlymus ir su savo rekomendacijomis perduos arkivyskupui Dearden.

Arkivyskupas Dearden paskelbs galutinius rezultatus paskutiniame posėdyje, kuris visoms parapijoms bus perduotas per televiziją. Tais nutarimais Detroito arkivyskupija vadovausis ateityje.

Tad dar kartą klebono kun. W. Stanevičiaus vardu kviečiu visus šv. Antano parapijos narius dalyvauti pirmame visuotiniame susirinkime, kuris įvyks rugsėjo 19, antradienį, 7:30 val. vak. klebonijos rūsyje.

V. Kuktus

LOS ANGELES, CALIF.

...Kun. dr. Algirdas Olšauskas paskirtas nauju šv. Kazimiero lietuvių parapijos vikaru.

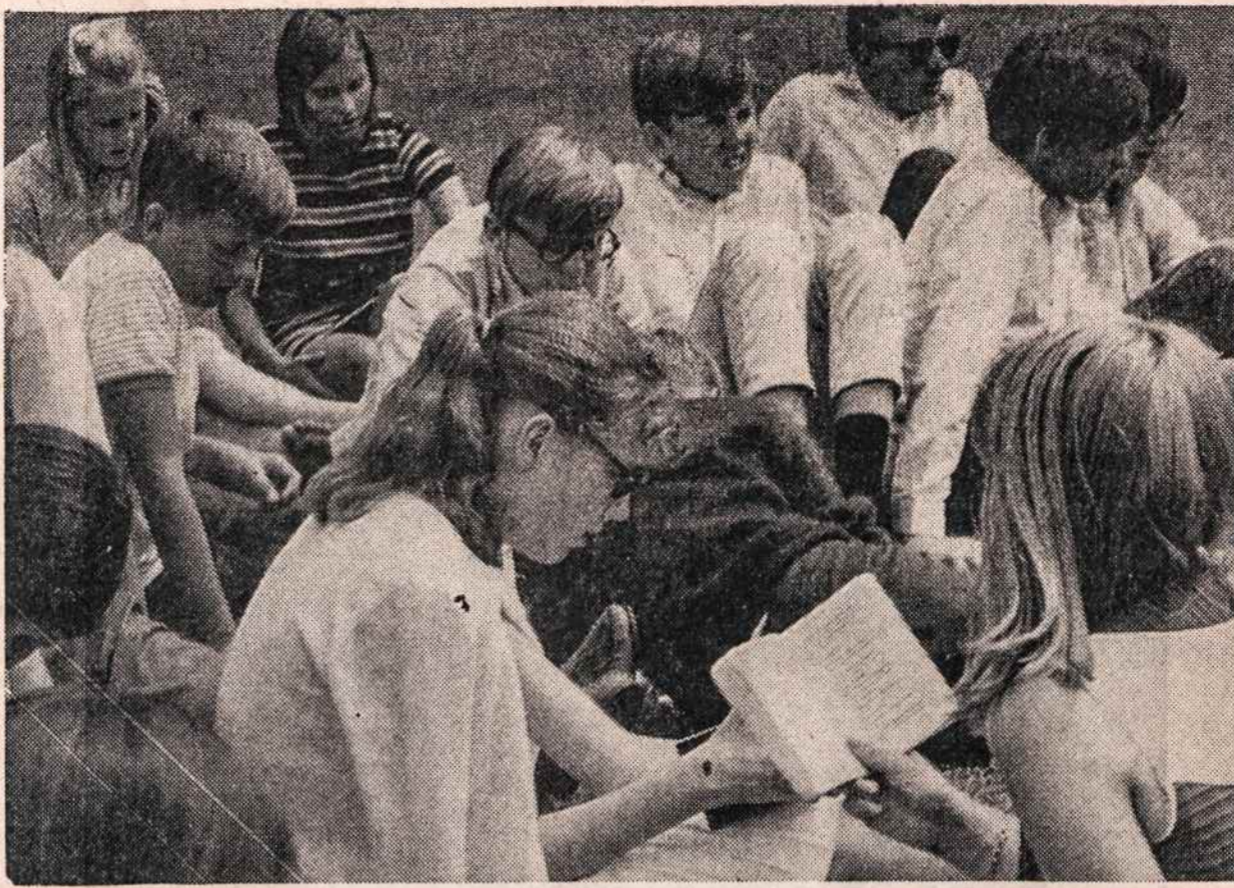
Parapijos bazaras įvyks spalio 22 parapijos kieme.

Nauji mokslo metai parapijos mokykloje prasidėjo rugsėjo 11. Šiame mokyklą lankys 335 mokiniai, jų tarpe 100 lietuvių. Jiems kasdien klasių metu dėstoma ir lietuvių kalba. Ją dėsto mokytoja Ona Razutienė.

Sv. Kazimiero šeštadieninė mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 16, šeštadienį, 9 val. ryto. Tą pačią dieną įvyks ir tėvų susirinkimas. Jei atsiras reikiama mokinių skaičius, pramatoma atidaryti ir dešimtą skyrių.

Kun. Antanas Rubšys, profesorius Manhattan College, New Yorke, praleidęs Los Angeles vasaros atostogas, rugpjūčio mėn. pabaigoje išvyko į Kanadą, kur dalyvavo Biblijos draugijos suvažiavime.

Sv. Kazimiero parapijos choras repeticijas pradeda rugsėjo 15, penktadienį, 7:30 val. vak. Chorui vadovauja komp. Br. Buriūnas, valdybos pirmininkas — P. A. Raulinaitis.

Moksleivių ateitininkų stovykloje Kennebunkporte susipažinama su lietuviškom dainom. Nuotr. V. Maželis

MUZIKĖS REGINOS BRAZAITIENĖS SUKAKTIS

Clevelande naujosios parapijos choras rugsėjo 17 rengia muzikės Reginos Brazaitienės 25 metų veiklos jubiliejų. Mėninės programos dalį atliks vietiniai menininkai.

Regina Brazaitienė yra gimusi šiame krašte, išaugo didžiai susipratusių lietuvių menininkų Vinco ir Stelos Greičių šeimoje. Be jubiliatės Reginos jie išaugino ir išleido į aukštųjų mokslus sūnų smuikininką Vincą, sūnų gydytoja-chirurgą Praną ir dukterį mokytoją Stelą. Jubiliatės Reginos tėveliai Vincas Greičius, kaip muzikas ir kompozitorius, o Stela Greičienė kaip dainininkė, koloratūrinis sopranas, savo plačia veikla labai daug pasidarbavo garsindami lietuvių vardą ir išlaikydami lietuviybę.

Regina pirmas muzikos žinias gavo iš savo tėvo muziko Vinco Greičiaus, kuris buvo baigęs muzikos studijas universitete, buvo mokytojas, pianistas. Regina vėliau baigė Clevelando muzikos Settlement mokyklą, baigė piano klasę ir muzikos teorijos studijas. Būdam 10 metų amžiaus, pradėjo komponuoti savo motinai solistei ir broliui smuikininkui virtuozui. Čia tenka pastebėti, kad jos brolis Vincas jau 15 metų groja pirmu smuiku New Yorko Metropolitan operos orkestre. Būdamas 17 m., 1935, jis buvo nuykęs į savo tėvų žemę Lietuvą ir ten, Kauno valstybiniame teatre, davė smuiko rečitalį. Rašančiai šias eilutes, jis ne kartą yra pasakojęs savo

CLEVELAND, OHIO

gražiausius prisiminimus iš Lietuvos.

1942 Regina, klebonui kun. J. Angelaičiui prašant, pradėjo vargoninkauti ir vesti chorą šioje lietuvių parapijoje. Per tuos 25 metus šios parapijos organizacijos yra turėjusios daugybę įvairiausių parengimų, o tų parengimų mėninės programos beveik visados parengė jubiliatė Regina. Statant veikalus, ji būdavo ir režisierė. Iš didesnių pastatymų tenka paminėti Miko Petrausko "Sven-toji Naktis", Mato Grigonio "Katruotės gintarai", ir operetės "Birutė", Prano Zarankos "Subatos vakarėlis" ir daug kitų. Be to, ji niekada neatsisako talkinti vyčiam, Balfui, Al-tui, Lietuvių Bendruomenei ir kitom organizacijom, kai jie rengia parengimus. Šie darbai pareikalavo daug laiko, energijos, bet ji tai atliko su didele meile lietuviškai dainai, trokšdama pakelti ir palaikyti lietuvių tautos meną.

Viena organizacija iš savo parengimo gavo daug pelno. Tai solistam ir jai pasiuntė čekį. Ji tą čekį gražino su prierašu: "Labai dėkui, lietuviškiem reikalom dirbu be atlyginimo."

Visi maloniai kviečiami atsilankyti į muzikės Reginos Brazaitienės 25 metų jubiliejų. Pradžia 4 v. p. p. Organizacijos ar pavieniai asmenys, kurie nori sveikinti jubiliatę žodžiu ar raštu, prašomi pranešti adresu: A. Kazėnienė, 18313 Lasalle, Cleveland, Ohio, 44119, telef. 486-3406.

Alė Mikšienė

Rugsėjo 6 iš Lietuvos į Clevelandą atvyko Sibiro tremtinys, buvęs Jurbarko pradžios mokyklos vedėjas ir tautinės minties organizacijų veikėjas Benediktas Butkus. Sibiro tremtinį Clevelando aerodrome pasitiko jo žmona mkt. Pranė Butkuvienė, sūnus Raimundas Butkus, duktė Aldona Stempuzienė, žentas Juozas Stempuzis ir anūakai Almis ir Linas Stempuziai. Dar viena duktė, Nijolė Brazienė, gyvenanti Californijoje, yra pakeliui į Clevelandą pamatyti savo tėvą. Brangų svetį, atvykusį į laisvą šalį, amerikiečių vardu aerodrome pasveikino apskrities

Kun. Augustinas Steigvila, M.I.C., Buenos Aires, Argentina, tėvų marijonų namo viršininkas ir laikraščio "Laikas" redaktorius, svečiuojasi šv. Kazimierc klebonijoje. Rugsėjo 17, sekmadienį, tuoj po sumos parapijos salėje padarys pranešimą apie Argentinos lietuvius ir jų veiklą. Svečias išvyksta rugsėjo 20.-L.Z.

kontrolierius Ralph J. Perk.

Benediktas Butkus 1940 liepos 16 buvo komunistų suimtas, žiauriai tardomas Raseinių kalėjime ir iki 1961 kalinamas įvairiuose Sibiro kalėjimuose bei darbo stovyklose. Po dvidešimties metų nežmoniškų kančių jam buvo leista sugrįžti į Lietuvą, bet jo namai Jurbarko ir visa sodyba buvo konfiskuoti. Nuo 1962 žmonai Pranai Butkuvieni, gyvenančiai Clevelande, besirūpinant, pagaliau jam buvo išduotas leidimas išvykti iš Sov. Sąjungos į JAV pas savo šeimą pastoviam apsigyvenimui.

Jo brolis su visa šeima buvo Sibire nužudyti, o iš 22 kalinių, su kuriais jam teko kęsti Sibiro kančias, tik du išliko gyvi.

Benediktas Butkus dabar yra 66 metų amžiaus, iš kurių 27 išgyveno komunistų persekiojimuose, kalėjimuose ir darbo stovyklose.

Šiluvos šventovės metinės Vašingtone

Prieš metus Amerikos lietuvių įrengė ir pašventino Šiluvos koplyčią paminklinėje Nekalto Marijos Prasidėjimo bažnyčioje Washingtono. Nedaug iš to būtų dvasinės naudos, jei lietuvių jį pamirštų ir joje nesimelstų. Tai suprasdama Lietuvių Kunigų Vienybė nutarė, koplyčios pašventinimo metinėse, Šiluvos atlaidų metu, kasmet sekmadienį po Marijos gimimo šventės, ruošti ekskursijas ir telkti vietinius tikinčiuosius, kad jie susirinkę į šią koplyčią kartu su Šiluvon susirinkimais broliais melstųsi prie Dievo Motinos, prašydami tėvynės ir tikėjimo laisvės.

Siemiet pirmose metinėse, rugsėjo 10, dėl reikiamo pasiruošimo stokos, į Šiluvos koplyčią teatyko tik kuklus būrelis (apie 150 žmonių), kurį sudarė vietiniai ir artimesnių kolonijų lietuvių. Tik prel. J. Balkūno pastangomis buvo suorganizuotas vienas autobusas iš Maspeth, N.Y., Sventėje dalyvavo ir visi Lietuvos pasiuntinybės pareigūnai: ponas Ka-jeckas ir ponas Bačkis su poniom. Pati šventė atšvęsta be didesnių iškilmių. Iš Brooklyn atvykęs tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., atlaikė lietuviškas mišias ir pasakė progai pritaikintą pamokslą. C. Surdokui iš Baltimorės vadovaujant, visi dalyviai išjungė į mišių maldas, gražiai, vienbalsiai jas kalbėdami. Gi seselė Urbanai, pranciškietė, iš Maspetho, vadovaujant, puikiai skambėjo ir tradicinės lietuviškos mišių giesmės. Paminėtina taip pat, kad apie pusę dalyvių mišių metu priėmė šv. Komuniją.

IŠ VISUR

— Prof. dr. A. Klimas su žmona išskrido į tarptautinį kalbininkų kongresą, kuris įvyksta Bukarešte, Rumunijoje. Grįžtant pramato aplankyti eilę Europos miestų.

— Kun. Pranas Garšva, dienraščio Draugo moderatorių, JAV ir Kanados Lietuvių III-jame Kultūros kongrese skaitys referatą spaudos ir visuomenės klausimu. Šis klausimas labai svarbus ir tikimasi, kad Kultūros kongrese sulauks daug dėmesio. Kongrese dalyvauti kviečiami visi mūsų kultūra besisieliojį lietuviai.

— Kultūros kongresai, įvyksta kas penkeri metai, išryškina mūsų dėmesį savos kultūros ugdymui, išlaikymui ir skatina kultūros kūrybai. Trečiasis Kultūros kongresas įvyks lapkričio 23-26. Be įvairių paskaitų ir diskusijų atskirose sekcijose Kultūros kongresą lydys ir kultūriniai įvykiai: muz. Dariaus Lapinsko muzikinių kūrinių pastatymas, literatūros vakaras ir Čiurlionio galerijoje surengta kūrinių paroda. Visiems su Kultūros kongresu susijusiems uždaviniam įvykdyti reikia visos lietuvių visuomenės ne tik moralinės, bet ir finansinės paramos. Aukos Kultūros kongresui siųsti JAV LB CV izdininko adresu: Mečys Simkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Illinois, 60632.

— Dail. B. Vilkutaitytės - Gedvilienės kūrinių paroda spalio 27-29 rengia Ateities klubas Čiurlionio Ansamblio namuose, Clevelande.

— Lietuvių Kultūros ir Istorijos muziejus įsteigtas mūsų kultūrinės ir istorinės reikšmės turinčių vertybių išsaugojimui. Muziejui tinkamų ir vertingų eksponatų nemažai galima surasti pas laisvajam pasaulyje gyvenančius lietuvius. Muziejus yra visuomeninė institucija ir jame telkiamas turtas, Lietuvos valstybei atstatačius, bus pervežtas į nepriklausomą Lietuvą. Muziejaus išlaikymu rūpinasi JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba.

— Dail. Pauliaus Augiaus monografija jau išėjo iš spaudos. Ją paruošė dail. Algirdas Kurauskas ir Vytautas Saulius. Kaina \$17.50. Užsakoma pas leidėją adresu: Danutė Augienė, 6508 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

— Vladas Ramojus pradėjo ruošti knygos "Kritusiems už laisvę" II-įj tomą. Ji numato išleisti "Į Laisvę" fondas, kuriam vadovauja dr. K. Ambrozaitis. Siame tome bus surinkta nauja autentiška medžiaga apie Lietuvos partizanų veiklą pokario dešimtmetyje, ypač plačiau paliėčiant Zemaitiją.

REZOLIUCIJA DEL VLIKO IR PLB-NĖS

Per lietuviškųjų studijų savaitę Vokietijoje organizacijos turėjo savo posėdžius ir konferencijas. Europos LF Bičiuliai ta proga priėmė šitokią rezoliuciją:

Europos LF Bičiulių konferencija Huettenfelde 1967 m. rugpjūčio 22 d., sustojusi prie aktualių reikalų, priėjo išvadą, kad kitais (1968) metais įvyksiant Lietuvos valstybės 50 metų atstatymo sukaktis ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas duoda gerą proga Vlikui atnaujinti ir jo svoriui pakelti lietuvių visuomenę. Todėl ji nutarė kvieisti Vliką sudarančias grupes ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdybą susitarti taip, kad greita Lietuvos partijų ir kovos sąjūdžių atstovų Vlike būtų atstovaujama lietuvių išeivių visuomenė per PLB centro valdybos skirtus pilnateisius atstovus, kurių skaičius nebūtų mažesnis už tu atstovų skaičių, kurį deleguoja į Vliką Lietuvos partijos ir kovos sąjūdžiai.

Skautų jaunųjų vadovų stovykla Rako ažuolyne Custer, Mich. Nuotraukos Gintaro Plačo

Worcester, Mass.

Nauja lietuvių šeima

Rugpjūčio 19 d. 10 val. Sv. Kazimiero bažnyčioje kun. dr. Adomas Pupšys sutuokė Rasą M. Dabrilaitę ir Ronaldą P. Čirą (Chira), perskaitė ir Sv. Tėvo palaiminimą jauniems.

Vargonais grojo ir solo "Ave Maria" pagiedojo Ip. Nauragis.

Vestuvių vaisės vyko Maironio parke. Svečių buvo arti trijų šimtų. Į vestuves buvo atvykę iš Toronto ir jaunosios krikšto motina Regina Geidukytė. Be sveikinimų žodžių pobūvio metu jaunieji gavo keleta telegramų iš Kanados ir Lietuvos.

Jaunoji Rasa Dabrilaitė yra baigusi Sv. Kazimiero parapijos mokyklą, Classical High School, toliau mokėsi Bostono Universitete, radijo ir televizijos mokykloje, lankė Practical Politics kursą ir mašinos rašymo stenografijos kursą. Priklausė ateitininkų ir skautų organizacijoms. Jaunasis yra baigęs Massachusettso Universitetą ir siekia magistro laipsnio fizinio lavinimo srityje. -Pr.

Dovanos religinei šalpai

Worcesterio lietuviai nuširdžiai remia religinę šalpą. Balandžio mėn. Aušros Vartų parapijos lietuviai ir jų draugai tam tikslui sudėjo \$171.50. Šioje parapijoje vadovauja prel. K. Vasys, jo pavaduotojas kun. A. Yankauskas.

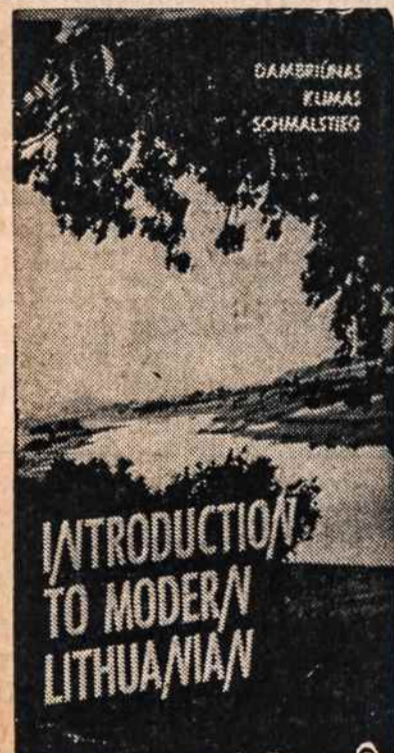
Rugpjūčio 27 šv. Kazimiero parapijos tikintieji, vadovaujant klebonui kun. J. Jutt, religinei šalpai davė \$402.95. Pažymėtina, kad beveik kiekviena mėta jie aukoja šiem svarbiems religiniams darbams paremti. Be to, kun. kleb. J. Jutt visomis jėgomis platina LKRS informacinę knygą "The War Against God in Lithuania". — Dėkinga LKRŠ Valdyba

Reikalas išsiaiškintas

— Jau kuris laikas kaip noriu pasikalbėti su tamsta, pone direktoriau. Gal paskirtumėt man laiką tokiam pasikalbėjimui.

— Prašau susitarti su mano sekretore.

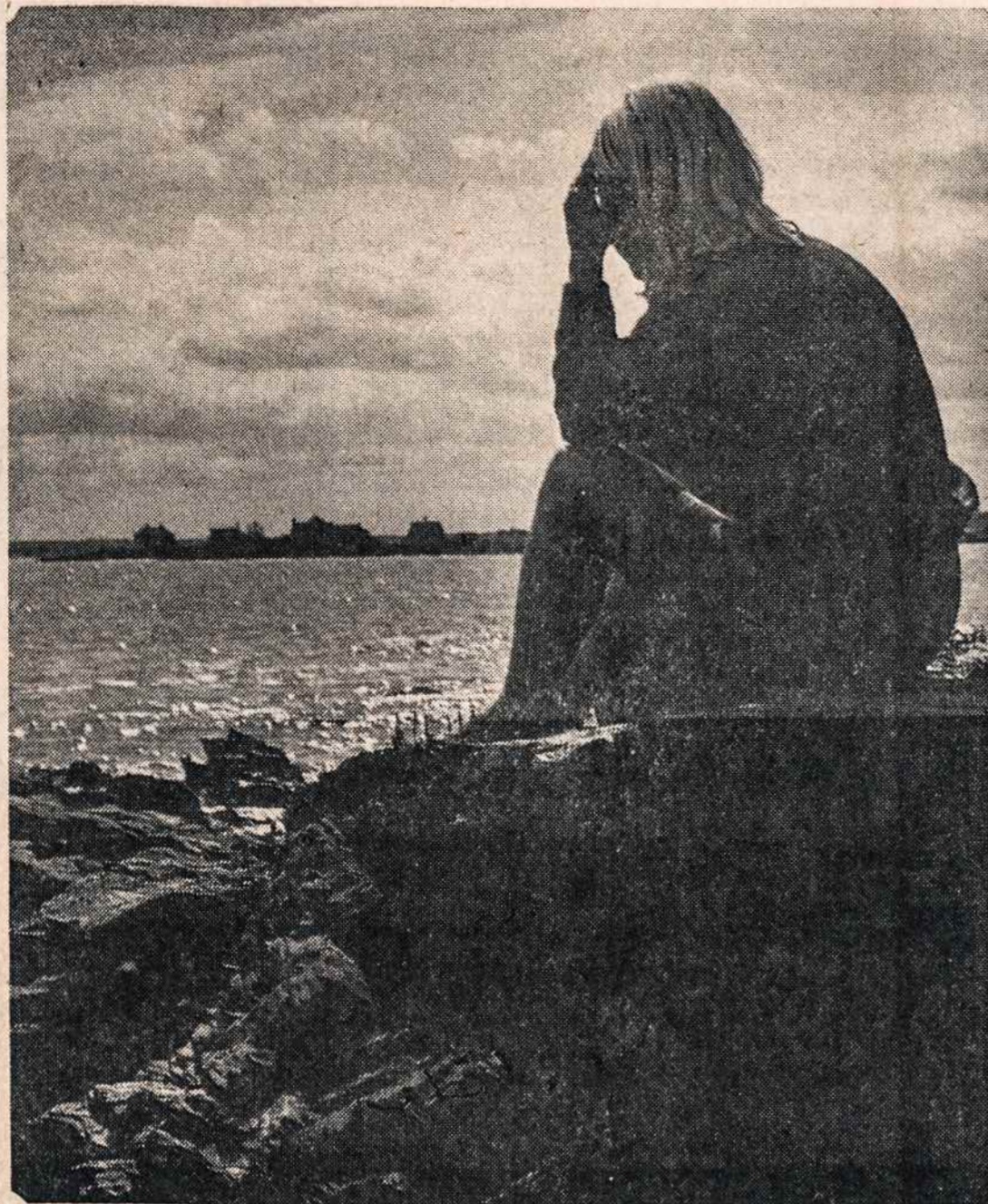
— Aš jau susitariau, pone direktoriau. Mūdiejų vestuvės įvyks po keturių mėnesių. Bet vis tiek norėčiau ir su tamsta tuo reikalu pakalbėti.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol. Abi knygos galima užsisakyti:

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Atsiveikina su jūra Kennebunkporte, Maine

Nuotr. V. Maželio

SOVIETŲ KELIAI Į LIETUVĄ

(atkelta iš 3 psl.)

ra šulig amnestija iš kalėjimo paleisti. Dėl šių komunistų sušaudymo Sovietų Rusijoje darbininkai kurstomi ruošti protestų mitingus" (1,4).

"Tuoj po Naujų Metų estų sostinėje Taline įvyko Latvijos, Estijos ir Suomijos užsienio reikalų ministerių pasitarimas įvairiais politiniais klausimais. Pasitarime svarbiausias klausimas buvo visų trijų valstybių pažiūrų suderinimas nepuolimo derybų su SSSR reikalui. Visos trys Pabaltės valstybės taip pat reikalauja sutartinį traukti trečiųjų teismo punktą, kurio nėra Lietuvos — Sovietų Rusijos nepuolimo sutartyje. Prieita nuomonės, kad Lietuvos perversmas paveiks SS SR nusistatymą Pabaltėje, dėl ko, esą, reikia laukti pakaitų tolimesnėse derybose su SSSR" (1, 36-37).

Mokslas ir pinigas

Kelyje sugedo automobilis. Vairuotojas pakvietė mechaniką. Šis atidarė motoro kapotą, tris kartus stuktėlėjo plaktuku, ir mašina vėl pradėjo veikti. Už taisymą mechanikas pareikalavo 30 dolerių.

— Už tris stuktėlėjimus trisdešimt dolerių! — pasipiktino automobilio savininkas.

— Matote, už kiekvieną stuktėlėjimą aš imu po vieną dolerį.

— O likusieji pinigai?

— Likusieji už žinojimą, kur stuktelėti...

Modernūs laikai

Viename Prancūzijos kurorte atostogautojas užkalbino greitai sėdintį asmenį:

— Įdomu, kad šių laikų mergaitės tokios panašios į berniukus. Jūs tik pažūrėkite į tą blondinę...

— Bet, pone, juk tai mano sūnus!

— Labai atsiprašau, nežinėjau, kad jūs esate tėvas...

— Jūs pone, visiškai nepastabus. Aš gi esu jo motina!

Balti drambliai

— Daktare, — skambina vienas jaunuolis, — mes vakar su draugu atšventėm jo vardines ir gerokai išgėrėme. Siandien aš susirūpinau jo sveikata...

— O kuo jis susirgo?

— Kaip čia pasakiusi, daktare... Balti drambliai...

— A...a... Jis aplink save mano baltus dramblius?

— Ne, ne. Atvirksčiai, nemato nė vieno, nors jų pilnas kambarys...

Papildomos žinios

Gydytojui skambina susijaudinusi motina:

— Mano sūnus prisivalgė žyvro. Aš jam daviau gerti vandens. Sakykite, ką toliau daryti?

— Sužinokite, ar jis neprisivalgė cemento...

simas buvo visų trijų valstybių pažiūrų suderinimas nepuolimo derybų su SSSR reikalui. Visos trys Pabaltės valstybės taip pat reikalauja sutartinį traukti trečiųjų teismo punktą, kurio nėra Lietuvos — Sovietų Rusijos nepuolimo sutartyje. Prieita nuomonės, kad Lietuvos perversmas paveiks SS SR nusistatymą Pabaltėje, dėl ko, esą, reikia laukti pakaitų tolimesnėse derybose su SSSR" (1, 36-37).

"Estų spauda skelbia sensacingų žinių apie Sovietų kariuomenės koncentravimą Lenkijos ir Pabaltijos pasieniuose. Tais pranešimais, gruodžio pabaigoje Maskvoj įvykęs karo tarybos pasitarimas dėl įvykių Lietuvoje" (1, 37-38).

"Sausio 15 ir 16 d. Kaune įvyko Lietuvos tautininkų sąjungos suvažiavimas... Ilgą kalbą suvažiavime sąjungos centro valdybos vardu pasakė adv. Noreika, pažymėjęs, kad prieš gruodžio 17 d. perversmą krašto valdymas buvo atsidūręs mažumų rankose. Lenkų mokyklos augusios nepaprastu smarkumu ir, kas liūdniausia, net grynai lietuviškose vietose. Taip pat išėjusios iš savo teisėtų veikimo ribų ir profesinės sąjungos, per kurias daugumoje varė savo pragaištingą darbą komunistai, kaip vėliau paaiškėjo, ruošėsi prie ginkluoto sukilimo" (3, 67-68).

"Lietuvio' žiniomis Ukmergėje politinė policija suėmė apie 30 komunistų. Beveik kiekvienam apskrities miestelyje veikė komunistinės 'jačekos', per kurias buvo platinama komunistinė literatūra" (3,71).

"Paskutiniuoju metu, po krutų ir areštų komunistų vadų tarpe, komunistai pabūgę stengiasi atsikratyti ruošto sukilimo ginklų... kurie ne tokie, kaip kad vartojami Lietuvoje" (5, 133).

"Sausio 23 dienos metu 1-0 pulko kareiviai Ukmergėje netoli kareivinių sulaukė moteriškos, barstančią komunistinius atsišaukimus. Suimtoji kalba tik lenkiškai" (5, 134).

"Kauno priemiesty Slabadoj Lenkų ir Dvaro garvėse rado išmėtytų komunistinių atsišaukimų į kareivius ir darbininkus" (6, 165).

"Panevėžy karo lauko teismas Kaune nagrinėjo 5 žymių komunistų bylą, kuriuos taip pat nuteisė mirti. Pasmerktieji

kreipėsi į Valstybės Prezidentą, prašydami pasigailėjimo. Resp. Prezidentas, susipažinęs su prašymais, nuteistiesiems mirties bausmę pakeitė sunkių darbų kalėjimu ligi gyvos galvos" (6, 167).

"Lenkų laikraščiai rašo, kad Sovietų Rusijos valdžia mananti Sovietų Rusijos vakaruose įsteigti lietuvių respubliką, į kurią įeitu kelios pasienies esančios apskritys. Šitos 'respublikos' prieky atstotus Kapuskas su Angariečiu. Tuo tikslu leidžiamas lietuvių kalba laikraštis 'Raudonas artojas'" (6, 169).

(Bus daugiau)

Juozas Smilga

Popiežiaus armija

(atkelta iš 4 psl.)

Kiti trys popiežiaus armijos vienetai — rūmų gvardija, žandarmenija ir kilmingoji gvardija — nėra jau tokie seni vienetai.

Rūmų gvardiją sudaro du batalionai savanorių po 500 vyrų. Jie gyvena Vatikane arba Romoje. Jų uždavinys — saugoti šv. Tėvo asmenį, jo gyvenamuosius rūmus ir padėti viešose funkcijose.

Pop. žandarmenija yra Vatikano miesto policija. Jų pareigos panašios į daugelio kitų valstybių. Pagrindinė jų pareiga yra tvarkos ir ramybės palaikymas Vatikano valstybėje. Jie žiūri, kad būtų laikomasi įstatymų, potvarkių bei nuostatų. Kaip Romoj, taip ir Castel Gandolfo vasarvietėje jie dalyvauja iškilmingose ceremonijose, popiežiaus audiencijose ir religiniuose parengimuose.

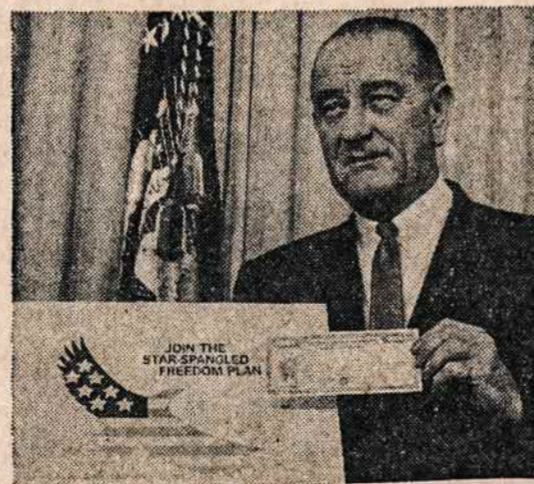
Kai prancūzai 1789 vasario 15 užėmė Romą, visi popiežiaus karių būriai, išskyrus šveicarų gvardijos būrelį, buvo susprogdinti. Tarp žuvusiųjų buvo kilmingoji kuopa, kuri savo vardu buvo žinoma popiežiui kaip gvardijos riteriai ir reišė garbės sargybą. Pijus VII 1801 gegužės 11 jų vietoj sudarė naują korpusą sąstata, užėmusį pirmą vietą šv. Tėvo sargyboj. Tik kilmingųjų italų šeimų palikuonys tegali būti šio korpuso nariais.

Kilmingųjų gvardijos globėjas yra šv. Sebastijonas. Jų balto šilko vėliava papuošta popiežiaus aukso herbu.

B. Ramanauskas, OFM

— Kanada rugpjūčio 19 iškilmingai paminėjo išsikėlimo Dieppe 25 metų sukaktį. Šiame Prancūzijos uoste 1942 rugpjūčio 19 buvo išlaipinti 4,963 kanadiečių kariai. Kanadiečiai susilaukė skaudaus pralaimėjimo, krante palikę 904 žuvusius kovos draugus. 1,946 pateko į vokiečių karų nelaisvę. Šis bandymas turėjo didelės strateginės reikšmės ruošiantis sėkmingam sąjungininkų išsikėlimui Normandijoje.

"Freedom must be at all times defended, because it is at all times besieged. Not all of us are called to fight on the battlefield. Many of us must, quietly and firmly, do what we can and all that we must, here at home. Buying Bonds, regularly, is as important to this nation in the long reach of history as almost anything we can do."

When you buy U.S. Savings Bonds regularly—through Payroll Savings where you work or Bond-a-Month where your bank—you are also entitled to purchase new Freedom Shares. Freedom Shares are short-term Savings Notes. They pay a higher return than Savings Bonds (4.74% when held to maturity in 4 1/2 years), may be bought one-for-one with Bonds in four denominations, and are redeemable after one year. You will find complete information where you work or bank. President Johnson displays the first Freedom Share.

Do your share.
Sign up for U.S. Savings Bonds,
new Freedom Shares.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

ATLYGINIMAS SUŽEISTAM

Klausimas

Prieš 5 metus mano vyras užėjo į aludę alaus išgerti. Išgėręs vieną kitą stiklą, jis ketino užėti į išeinamą vietą, kuri yra antrame aukšte. Ten nebuvo geros šviesos koridoriuje, o pačioj išeinamoj visai nebuvo šviesos: atrodo, lemputė buvo perdegusi. Išeinamoj vietoj, be to, buvo dar slidų, ir mano vyras parvirto, nusilauždamas koją. Keletą mėnesių gydėsi ligoninėj ir namuose, kai jau koja buvo išimta iš gipso. Paskui negalėjo grįžti į darbą dar tris mėnesius. Nuo to laiko jis jau dirba, bet koja vis dar suteikia skausmo ir nemalonumo. Kai oras blogas, jis skundžiasi skausmais. Kai ilgiau pasėdi, skundžiasi, kad koja nutirpsta. Ilgiau pastovėjęs, vėl skundžiasi koja.

Aludės savininkas atsisakė duoti bent kokį atlyginimą už mano vyro nelaimę, ir mes jį turėjome paduoti į teismą. Truko treji su puse metų, kol priėjo mūsų eilė. Teismas tęsėsi tris dienas, ir jury (prisiekusieji) mums priteisė 3000 dolerių. Mums atrodė labai mažai, bet advokatas sakė, kad nebloga suma. Atrodė, kad viskas jau dabar bus baigta. Bet kur čia tau. Aludės savininko draudimo bendrovė padavė bylą į dar aukštesnįjį teismą. Dabar vėl sėdime ir laukiame. Man atrodo, kad čia yra didžiausia neteisybė priversti žmogų laukti metų metus, o kai "jury" priteisia tokią mažą sumą, vėl versti žmogų laukti. Mūsų advokatas sako, kad nežinia, mes

dar galime ir tuos keletą centų prarasti aukštesniai teisme. Negi tai yra galima?

Nukentėję, Massachusetts

Atsakymas

Nukentėjęs visuomet yra tos nuomonės, kad kas nors privalo apmokėti už jo sužeidimą ir jo išlaidas. Tačiau tai toli gražu nėra faktas. Amerikos teisės, kuri yra pagrįsta anglosaksų teisės principais, nepripažįsta "atsakomybės" be "kaltės". Tokiu būdu yra būtina įrodyti, kad tas asmuo, kuris yra traukiamas atsakomybėn, buvo "kaltas": — neatsargus (negligent) arba kad jo buvo tyčios darbas (intentional).

Jei nepasisėka įrodyti tokios "teisės kaltės", niekas nėra atsakingas už "padarytą kitam asmeniui žalą".

Tokiu būdu gali pasitaikyti ir dažnai pasitaiko, kad žmogus būna užmušamas eismo nelaimėje, ir nėra iš ko ieškoti "kompensacijos", nes nėra "teisės kaltės"; vien fakto, kad žmogus nukentėjo, neužtenka. Reikia įrodyti "teisingą atsakomybę". Tamstų atveju, prisiekusieji, padarę sprendimą Tamstos vyro naudai, atrodė, buvo įsitikinę, kad aludės savininkas nesėmė reikalingų priemonių savo klientų apsaugoti nuo galimos nelaimės ir kad pats sužeistasis, Tamstos vyras, elgėsi "atsargiai" teisine prasme. Draudimo bendrovė, kuri buvo nepatenkinta prisiekusiųjų sprendimu, nutarė apeliuoti. Jei apeliacijos teismas nerats teisiųjų klaidų (error of law), jis patvirtins "jury" sprendimą (jei ras užtenkamą pagrindo faktuose tam sprendimui). Draudimo bendrovė bandys įrodyti, kad prisiekusiųjų (jury) sprendimas buvo padarytas "nepagrįstai" — be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

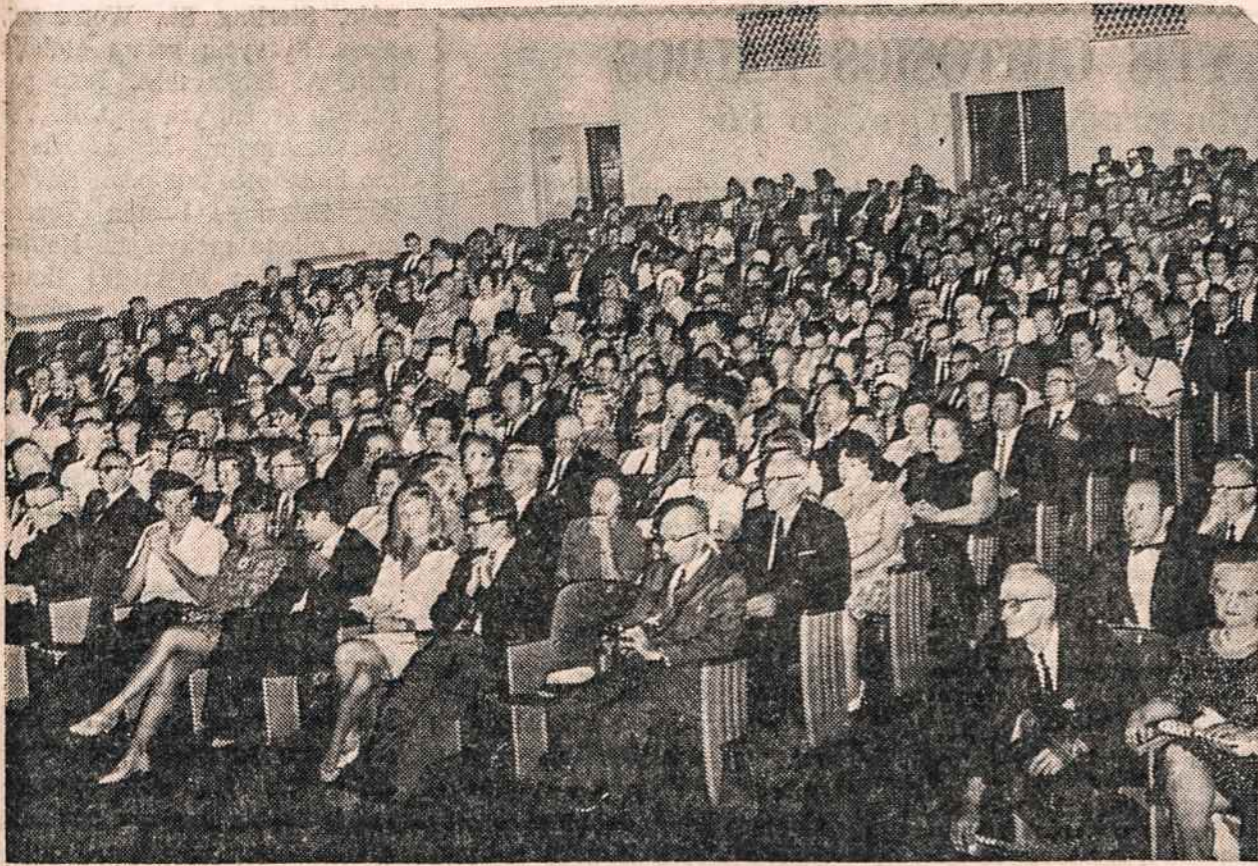
— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

"Jury" reikalas yra nuspręsti, kas buvo neatsargus (negligent) ar "contributorily negligent", nes šie klausimai yra "faktiški klausimai" (issues of fact). Į šiuos klausimus "jury" atsako. Mano nuomone, Tamstos turite gerą galimumą bylai laimėti apeliacijos teisme.

— be užtenkamo pagrindo.

Dalis gausios publikos, atsilankiusios į Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos lietuvių dienos koncertą Nuotr. L. Kancausko

SPORTAS

PRADĖTAS FUTBOLU SEZONAS

Pereitą sekmadienį New Yorke pradėtas 1967-8 futbolo pirmenybių sezonas. Lietuvių Atletų klubo pirmoji futbolo komanda, žaidžianti German-American futbolo sąjungos antroje lygoje, pirmąsias pirmenybių rungtynes žaidė White Plainse, kur pralaimėjo 0:3 (0:1) LAK žaidė šios sudėties: Žadvydas; Remeza II, Česnauskas, Budraitis, Remeza I; Sileikis, Klivečka II, Bertagna; Mrozinskas, Budreckas, Kerekes (Vaičiulis). Rungtynių pasekmė ir eiga mūšiskiam vispūsiškai nelaimingas. Visus tris įvarčius priešininkas pasiekė netikėtai atvejais. Nežiūrint pradedtos defenzyvinės 4-3-3 žaidimo sistemos, mūšiskiai turi lauko persvarą. Gynime pradžioje gerai tvarkosi Budraitis su Česnausku. Klivečka II valdo vidurį aikštės. Priekyje turima eilė progų; kelis kartus nepavyksta Budreckui, o Mrozinsko pasiekto įvarčio neužskaito teisėjas. Negana to, gal kėlinio mūšiskiu savizudis įvartis duoda visai neteisingą kėlinio pasekmę 0:1 mūsų nenaudai. Antrame kėlinyje žaidimas jau vyksta prie mūsų vartų. Remeza I tuoju gelbsti mūšiskius nuo įvarčio, išmušdamas kamuolį iš tuščio, išmušdamas kamuolį iš susigrūdimo pasiekta atsiktikinis įvartis ir išnaudotas 11 m. baudinys atneša White Plains pagal žaidimo eiga perdidelę 3:0 pergalę. Mūsų nelaimių eilę tęsė susižeidimai. Mrozinskas su Budrecku, sužeisti pirmą kėlinį, dar išlaikė iki pabaigos, Remeza I antrame kėlinyje turėjo apieisti aikštę ir neaišku ar galės žaisti kitą sekmadienį.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

šį savaitgalį, rugsėjo 16-17 d. d. Clevelande turime antrąsias š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybes, kurių vadovu yra pakviestas meistras Jim Schroeder iš Clevelando. Dalyvių laukiama iš Chicagos, Bostono, Montrealio, Hamiltono, Baltimorės, Detroito ir kitų miestų. Chicago atstovaus stipri grupė, priešaky su praeitų lietuvių p-bių nugalėtoju Pauliu Tautvaisiu, meistreriu Palčausku ir kitais, Bostonui atstovaus So. Bostono L. P. D-jos šachmatininkai: S. Girnius, A. Leonavičius, A. Makaitis, V. Šakalis su ju vadovu Kaziu Merkiu. Iš kitų miestų laukiama tik po 1-2 dalyvių. Šių pirmenybių nugalėtoju bei tiesioginiu dovanų atiteks pereinamoji Lietuvos simbolinė dovana, įsteigta a.a. dr. Bruno Kalvickio ir prof. I. Končiaus 1959 m. Bostone. Dovana išrosta iš juodojo ažuolo gauto iš Lietuvos. Tai prof. Igno Končiaus kūrinys. Reikia laukti, kad ir šių p-bių laimėtoju bus žymiausias mūsų meistras Paulius Tautvaisas.

kas, su kuriuo dar niekados neteko žaisti. Rungtynės įvyksta Germania Recreation Field; Overlook Dr. ir Degramo Rd., Poughkeepsie, N.Y. Rungtynių pradžia 2:30 val. **Atletas.**

METINĖS GOLFO PIRMENYBĖS

Šių metų Sąjungos golfo pirmenybės įvyks spalio 15. Pradžia 11:30 iš ryto. Pirmenybės vyks: Glen Eagles Golf and Country Club, Hwy. No. 50, 3 mylios į šiaurę nuo Bolton Ont. miesto, 20 mylių į šiaurę nuo Toronto (t.y. ta pati vieta kur pereinamais metais buvo vykdomos pirmenybės). Centro Valdybos sudarytas organizacinis-varžybinis komitetas yra šių pirmenybių vyriausias vykdytojas. Į šį komitetą įeina: Juozas Balsys, pirm., Herbertas Stepatis ir Vytautas Astrauskas.

Pirmenybės bus vykdomos visose amžiaus klasėse. Pirmenybėm registracijos mokeskis \$1.00. Registracija turi būti atlikta iki spalio 10 adresu: **J. Balsys, 364 Greer Rd., Toronto 12, Ontario, Canada.** (tel. 48-5-1488).

Kviečiami visi Sąjungos nariai ir visi lietuviai golfininkai, nors ir nepriklausytų SALFAS S-gai, gyvena JAV ir Kanadoje. Golfininkai, priklausančią SALFAS-gai varžysis dėl pereinamosios taurės, įsteigtos 1966 Kanados Lietuvių 12-tosios dienos proga. Šios taurės įsteigėjas — Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkė. Pirmasis šios taurės laimėtojas — pereitų metų meistras V. Astrauskas, Toronto.

Pirmenybėm pasibaigus, numatoma susipažinimo pobūvis to pačio golfo klubo patalpose. **Centro Valdyba**

KREPŠINIO RINKTINĖS IŠVYKA

1967 liepos 14 centro valdybos pranešimu Nr. 81 oficialiai buvo paskelbta Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės III-čiosios išvykos, kuri bus apie pasaulį 1968 m., vykdymą. Šiuo pranešimu skelbiama šios išvykos organizacinį komitetą.

Alfabeto tvarka į šį komitetą sutiko įeiti ir centro valdybos yra tvirtinami šie asmenys: V. Adamkavičius, V. Grybauskas, K. Kasakaitis, A. Keželis, V. Kleiza, P. Petrutis, Tėv. G. Sabataitis, S. J., J. Šoliūnas, D. Tallat-Kelpšaitė, B. Žemaitis, P. Žumbakis. Reikalui esant, organizacinis komitetas galės būti praplėstas. Pareigomis komitetas pasiskirsto pirmame oficialiame posėdyje ir pristatomas centro valdybai tvirtinti. **Centro Valdyba**

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: **Glenmore 2-2923**

HELP W. MALE

Foremen spot welding dept. exp. only on mass production, steel cabinets & other items. Ability to train new help & maintain welding points in order. Excellent starting rate + benefits. Growth potential is excellent for a good production man with ability. Art Lloyd 1101 Linwood St. Bklyn, N.Y.

Mechanic-Engineer

HOTEL
Refrigeration Licencse Eastside Hotel in Midtown.
Salary \$149.18
40 hours from 4 PM to 12 midnight
WRITE BOX B 23
521 5th Avenue
Room 714 N. Y. 10017
Tel. PL 5-4400
Ex 214 or 224

AUTO BODY MAN — steady work nice working conditions excellent future profit sharing paid vacations, excellent salary — **TED'S AUTO BODY** 151 Sommerfield St. Eastchester, N.Y. 914-723-2240; 914-MO 4-5460 evens.

Electronic Engineers Electronic Technicians Meter Repairman and Trainees

Salary open.
Tel. Barry Katz 516-487-0500
Between 10:30 AM & 3:00 PM
or make an appointment
A & M INSTRUMENTS
Community Drive
Great Neck, L.I., N.Y.
Bet. L.I. Expressway and Northern Blvd.

SCHOOLS

St. Vincent's Hospital

SCHOOL OF NURSING Staten Island

Two year diploma program. Affiliated with S.I. Community College. Graduates will be eligible to take the State Board examination for licensure as a registered professional nurse. Information available for housing facilities with private families nearby. Write to

Sister Maureen John
Director of the School of Nursing
STATEN ISLAND, N.Y.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N.Y.
Telefonas EV 7-2089

JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: 267-3680

DISPLAY

Looking for Barber or Beauty shop. We carry complete shop equipment, complete line in Beauty & Barber supplies, finest European men and women's hair goods. Petruccelli Int'l Beauty & Barber Supply Inc. 135-21 Roosevelt Av, Flushing; tel. 445-6924 Supervised by Six Petruccelli Bros.

Outstanding buy 19 rm house operated as an approved Home for the Aged, built on 5 1/2 acres of wooded land, midway between N.Y.C. and Philadelphia. Priced at \$120,000, — good income, living quarters on premises. Phone (201) 762-0274.

Outstanding Buy GROCERY AND DELICATESSEN for sale in Northern Dutchess County. Gd. family business, yearly gross over \$120,000. Real Estate optional.
Call (914) PLateau 8-4292

Attention, Musician, Dealers, Pianotuners! — Complete overhauling of Pianos. Our specialty: new Resonance Bottoms. No order too large or too small. Satisfaction guaranteed. Call for free estimate A & C Pianocraft, Inc. 18-02 Astoria Blvd., Astoria, Queens. Tel.: 721-5542

SERVICE

PAINTING & PAPERHANGING & SANTAS
All Boros
All Work Guaranteed
Call TA 7-6762 (9-2)

PEDRO QUIMONES
401 E. 139th St. Bronx
Floor Scraping & Painting
All Work Guaranteed
Call 669-4517

Is your car giving you troubles? — Come to the Franciamore Brothers, where your car will undergo free inspection by specialists in Mercedes Benz, Alta Romeo, Lancia Fiat and Volkswagen. **Quattoroute Foreign Auto Service, Inc.** 3734 Boston Rd. at Baychester, Bronx — 882-4070

M. Fennessy — general contractors specialists in concrete and masonry carpentry and alterations parking lots driveways and sidewalks concrete or asphalt brick stoops porches steam cleaning painting brick and black work all work personally supervised day or night TA 7-8387

ANTHONY LOFRIA
141-41 78th Road Flushing
Ceramic tile floors walls new, repair bath kitchen marble plaster work. All work guaranteed — free estimates Call 526-3440

EMPIRE FLOOR MAINTENANCE
24 Hour Porter Service
Specially equipped for Hospitals Colleges Schools and Office Buildings — Call 723-7878

KARL RASIZZI Contractor
Everything in the Contracting field
All work guaranteed
No Job Too Small or Too Big
160-45 Willets Point Blvd
Call FL 7-8368

PIANO INSTRUCTION
Teacher of Prize-winning Talents. Will accept beginners and advanced students piano harmony technique and interpretation Call OL 1-2622 Mrs. HILSE — 37-38 84th Street, Astoria, L.I.

MARTIN CONTRACTING
We Do Everything
In the Contracting Field
All Work Guaranteed
Free Estimates Given
Call CO 7-2912

H. W. FEMALE

WANTED EXP OPERATORS on Sportswear steady work nice working conditions—section work. Work near home — Union shop GEMINI SPORTSWEAR 1086 Cypress Ave Ridgewood Queens

WANTED EXP OPERATORS ON JACKETS
Complete garment. Steady work — nice working conditions Union Shop ANDY SPORTSWEAR
233 Powell St. Bklyn. Call 498-2779

DARBININKAS

prašo talkos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujiem skaitytojams — pirmiem metam 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metam.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1967 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridėdama atkarpą.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė
Adresas
Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$.....; Viso \$.....
(Data) (Parašas)

Rimos ir Juozo Bružinskų SIUNTINIŲ ĮSTAIGA

siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuvėje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietai. Parūpinami dolerio krautuvėlių kuponai.
370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329

Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS.
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties.
Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytos, spalvotos, lovomis užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

JUOZO MISIŪNO

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

"AIDAS" Radio - T. V. Lab.

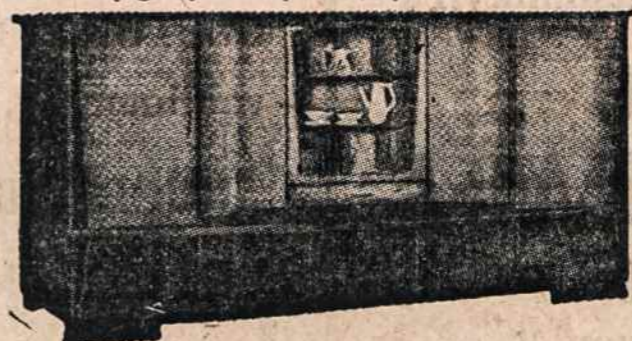
94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. HI 1-7747
Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisyimas ir pardavimas.

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS J. PAŠUKONIS

Vienintelis Importuotojas Amerikai

Sios vokiečių gamybos Gyvenamojo — Kambario Spintos

TURIME ĮVAIRIAUS DYDŽIO IR ĮVAIRIOS RŪŠIES RASITE MŪSŲ SANDELĖJYJE VISADA. Viršuje parodoma spinta išardoma — pristatoma bet kur JAV-se.

Adolf Schragar Furniture, Inc.

Yorkvilės didžiausia, gražiausia baldų krautuvė
DABAR: 336 East 86th Street (tarp 1 ir 2 Ave.) N. Y. C.
Tel. TR 9-0400
Atđara kasdien iki 9 v. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

J. B. Shalins-Salinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiame garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. Virginia 7-4499

Tel. Evergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME
Moderni kopyčia - Air conditio...
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 2BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin, Inc.

E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška kopyčia su
Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

Market 2-5172

BUYUS

FUNERAL HOME
Mario Teixeira, Jr.
Laidotuvių direktorius
426 Lafayette Street
Newark, N.J. 07105
Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška kopyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus. — Tel. TR 6-6434

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

MALDAKNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO
Pataisytas III leidimas
Išleido Tėvai Pranciškonai
640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms. Gaunama pas knygų platintojus ar leidėjus adresu:
Franciscan Fathers
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

Long Island

statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Primum užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

New Yorko šeštadieninės Maironio mokyklos mokslo metų pradžia — rugsėjo 16 d. 9 val. ryto. Pamokos vyks Apreiškimo parapijos mokykloje, 259 No. 5th. St. Brooklyn, N. Y. Tą pačią dieną nuo 8 val. registracija naujai įstojantiems. Pavėlavę užsiregistruoti vėliau nebus priimami.

LMKF New Yorko klubas spalio 9 Knights of Columbus salėje, 86-22 85th. St., Woodhaven, N.Y., rengia Vinco Mykolaičio — Putino minėjimą. Apie jo kūrybą kalbės poetas Jonas Aistis iš Washington, D. C.

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba šaukia visų liet. organizacijų atstovų susirinkimą rugsėjo 29, penktadienį, 7:30 val. vak. Atletų klubo salėje, 1332 Halsey St., Brooklyne. Bus aptariamai ir nustatomi Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakties minėjimo planai ir sudaroma New Yorko A. L. Taryba ateinančiam metam. Visos organizacijos, besidominčios Lietuvos laisvinimo klausimais, nežiūrint gausi ši susirinkimą kvietimą ar negaus, prašomos atsiųsti savo atstovus ir tuo būdu įsijungti į viešingo jubil. metų paminėjimo plano paruošimą ir įvykdymą. Rugsėjo 7 įvykusiam Tarybos posėdyje buvo peršvelgti pirm. A. Budreckio paruošti paminėjimo plano metmenys. Galutinis jų aptarimas įvyks šaukiamajame susirinkime.

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Administracija GL 2-2923
Redakcija GL 5-7281

Dail. K. Žoromskio tapybos kūrinių paroda Philadelphiaje atidaroma spalio 14 Liberty Banko patalpose. Paroda tęsis iki spalio 22. Bus išstatyta visa eilė naujesnių jo darbų. Parodą rengia Lietuvių Bėndruomenės vietos skyrius.

KMS New Yorko ir New Jersey apskrities suvažiavimas bus spalio 1, sekmadienį, Apreiškimu parapijos salėje. Tą pačią dieną 29 kuopa rengia savo metinę šventę.

Vladas Barčiauskas jau antra savaitė guli Veteranų ligoninėje New Yorko, 21st. St. ir 1 Ave. Ligoninė buvo paguldytas pakrikus sveikatai. Pradžioje paaikškėjo didelė mažakraujystė. Šiuo metu jau numatyta gana sudėtinga vidurių operacija, kuriai diena dar nenumatyta.

New Yorko Lietuvių vyrų choras savo organizatoriui buv. dirigentui muz. Vl. Baltrušaičiui, viešėjusiam prieš dvi savaites New Yorko, suruošė jaukias vaišes Bruco salėje. Dalyvavo apie 40 asmenų. Pobūvyje pasidžiaugta praeities darbais ir raginta tęsti darbą toliau su naujuoju choro dirigentu muz. V. Strolia padidinant choro eiles. Pirmoji choro repetitija po vasaros atostogų įvyks rugsėjo 17 d. 7 val. vak. Lietuvių Atletų Klubu patalpose.

LEISKIME SAVO VAIKUS MOKYTIS GIMTOSIOS KALBOS

Šeštadieninė Maironio Mokykla darbą pradeda rugsėjo 16

JAV Lietuvių Bėndruomenė
New Yorko Apygarda

A.A. ONA PETRAUSKIENĖ

Rugsėjo 7 Elizabeth, N. J., mirė Ona Petruskienė — Bulotaitė, vietos populiarus gydytojo dr. Stasio Petrausko žmona. Su iškilmingomis religinėmis apeigomis palaidota rugsėjo 9 Sv. Gertrūdos kapinėse, kuriose ilsisi daug mūsų tautiečių.

Sunki ir ilga liga, iškankinusi 8 mėnesius, išplėšė ją iš lietuviškosios Elizabeth visuomenės ir savo šeimos, kuriai ji buvo nepaprastai pasišventusi ir paskyrusi visą savo 55-rių metų amžiaus gyvenimą. Visos kraštutinės jos vyro — gydytojo pastangos de ja, negalėjo išgelbėti iš gresiančios mirties.

Ona Petruskienė, kaip ir jos vyras, drauge išaugo Kulautuvoje, Kauno apylinkėse, ir čia natūraliai sukūrė būdingą šeimą. 1944 apleidę Lietuvą, buvo įsikūrę Svedijoje, o 1948 atvyko į Ameriką. Įsikūrę Elizabeth, gražiai prisigyveno ir džiaugėsi laimingu gyvenimu bei gražia šeima. Išaugino 3 vaikus, dukterį Laimą ir du sūnus — Romualdą ir

Gintarą. Duktė ir vyresnysis sūnus jau yra baigę kolegijas, o Gintaras dar tik pradėjo lankyti High School. Ir tuo metu, kada gyvenimas po vargų ir sunkių rūpesčių pasidarė šviesesnis ir malonesnis, juodoji mirties ranka visa pavertė į griuvėsius. Visa tai neišvengiamai pajus mažasis Gintaras, netekęs brangios mamytės, prie kurios jis buvo labai prisirišęs, ir jos vyras, netekęs savo ramščio — angelo sargo.

Velionė lietuvišku kuklumu ir kilnia širdimi traukė į save visus. Krikščioniška, religinė prigimtis jai teikė stiprybę ir sudarė gyvenimo pagrindą. Neuoostabu tad, kad ir į jos laidotuves susirinko Elizabeth nematytas įvairių tautų žmonių būrys, sunesęs ištiesą masę gėlių ir suaukojęs 92 mišias.

Per gedulingas pamaldas giedojo solistai: Irena Stankūnaitė, Liudas Stukas ir Ona Zubavičienė. Laidotuvių apeigas atliko prel. kun. M. Kemėsis su kitų kunigų asista. Atsisveikinimo žodį tarė prel. kun. J. Tadaraukas, Petrauskų šeimos bičiulis, atvykęs iš Hamiltono, Kanados.

Elizabetho lietuviai, kaip ir likusi šeima, ilgai minės velionę savo žodžiuose ir maldose.

B.V.

Bay Ridge — 2 room apartment for rent — walk-up — \$60.00 — very fine neighborhood — telephone TE 9-2773.

For sale — Woodhaven, one family, semi-detached, 6 rooms, open porch, large living room, dining room and master bedroom, w/w carpet, tile bath, new 220 electric, low taxes. \$19.000. AX 6-7739.

EXPO 67 vienos savaitės bi-lietų 4 knygtės parduodamos su didele nuolaida Telefonuoti (516) 486-4572.

Parengimai New Yorke

Rugsėjo 9 — Mokyklinio jaunimo iškyla į gamtą. Sunken Meadows State Park, nuo 11 val. ryto iki 5 val. popiet. Rengia LB New Yorko apygardos kultūrinis skyrius ir jaunimo organizacijos.

Rugsėjo 29 7:30 val. vak. Lietuvių Atletų Klube, Halsey St., Brooklyn, N.Y. Lietuvių Taryba New Yorko šaukia visuotinį susirinkimą. Bus renkama nauja valdyba ir nustatytas 1968 jubiliejinio metų minėjimas New Yorke. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti.

Spalio 1 — sekmadienį — (atkeliamas iš spalio 8 d.) — Katalikių Moterų Sąjungos New Yorko — New Jersey apskrities suvažiavimas ir 29-tos kuopos metinė vakarienė Apreiškimu parapijos salėje.

Spalio 15, sekmadienį — Tylos Bažnyčios minėjimas Apreiškimu parapijos bažnyčioje ir salėje. Rengia New Yorko katalikių moterų organizacijos.

29 spalio — Kristaus Karaliaus šventė. Rengia Amerikos Lietuvių Katalikių Federacijos New Yorko ir New Jersey skyrius.

Spalio 28 — Korp. Neo-Lithuania rengia metinį balių Travelers Hotel viešbutyje, prie La Guardia aerodromo.

29 spalio — Literatūros vakaras. Rengia Liet. Moterų Klubu Federacijos New Yorko klubas, Knights of Columbus salėje, 86-22 85th St., Woodhaven, N. Y.

Lapkričio 12 — Lietuvių Katalikių Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Tarybos atstovų suvažiavimas Waldorf-Astoria viešbutyje, New Yorko.

18 lapkričio — Lietuvos Kariuomenės atkūrimo minėjimas Maspetho parapijos salėje. Rengia New Yorko Ramovės skyrius.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivanui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

Bayside, Queens, ieškoma moteris prižiūrėti paliegiusiu senutę. Geras atlyginimas už patarnavimą 3-5 d. savaitę, privatus kambarys. Pageidaujama tarnybos metu nakvoti vietoj. Savaitgaliai laisvi. Informacijai skambinti vakarais po 7 val. Tel. BA 4-0104.

Motery Vienybės I susirinkimas įvyks rugsėjo 19, antradienį, 8 val. vak. 86-04 94th St., Woodhavene, N.Y.

Tautos šventės minėjimas

vyks rugsėjo 17, sekmadienį. Sv. Petro Lietuvių parapijos bažnyčioje, So. Bostone, 10 v. ryto bus laikomos pamaldos. Lietuvių Piliiečių Dr-jos didžiojo auditorijoje, So. Bostone, 3 val. popiet kalbės Vliko pirminkas dr. Kestutis Valiūnas. Meninėj daly dainuos solistas Stasys Liepas ir šoks tautinių šokių šokėjai. S. Liepas dainuos pirmą kartą scenoje atliekamus kūrinius: Gaidelio "Sutemos", žodžiai Santvaro, ir Kačinsko "Lietuvos Karalienė".

29 spalio — Kristaus Karaliaus šventė. Rengia Amerikos Lietuvių Katalikių Federacijos New Yorko ir New Jersey skyrius.

Dail. Antano Rūkštelės dailės darbų paroda bus So. Bostone, Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4th. St. Parodą rengia Tautinės S-gos skyrius. Parodos atidarymas rugsėjo 16 d. 7 val. vak. Su parodos atidarymu prasidės ir kultūrinių sušatvakarių 1967-68 sezonas. Atidaryme kalbės dail. A. Rūkštelė. Paroda tęsis visą savaitę. Jos lankymo valandos: rugsėjo 17, sekmadienį, nuo 11 iki 2 val. ir nuo 6 val. iki 10 v.v. Kitomis dienomis nuo 6 val. iki 9 val. vakaro, o rugsėjo 23, šeštadienį, nuo 1 iki 6 val. vakaro, kada bus parodos uždarymas.

Tatjanos Babuškinaitės baleto studija, kuri yra 1108 Boylston St., Sharron, Mass., darbą jau pradėjo. Šiais metais studija turės savo padalinį ir Broughtone.

Naujosios Anglijos vyčių organizacijos pusmetinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 23 ir 24 Aušros Vartų parapijos svetainėje.

neje, Sterling St., Worcester, Mass. Ši vyčių seima globoja kun. A. Jankauskas. Tarp pakviestų svečių yra prel. K. Vasy. Pagrindinis šio suvažiavimo kalbėtojas bus prof. Edvardas Zaleskas, Boston Teachers College mokytojas. Naujosios Anglijos apskrities lietuvių vyčių organizacijos pirminkas yra Albertas Jaritis, kuris kviečia jaunimą dalyvauti pasilinksminime šeštadienio vakare ir pamaldose bei posėdžiuose sekmadienį. Apskričio vyčių dvasios vadas yra kun. A. Janiūnas.

....**Povilas ir Elena Vadlūgai** rugsėjo 17 švenčia 50 m. vedybinio gyvenimo sukaktį. Sukaktuvininukū intencija šv. mišios bus tą dieną aukojamos šv. Petro parapijos bažnyčioje 11:30 val. ryto, o jų pagerbimo banketas tuoj po pamaldų bus Lietuvių Piliiečių Draugijos salėje.

Bostono lietuvinė šeštadieninė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 16. Mokslo metai pradedami mišiomis šv. Petro parapijos bažnyčioje 9 val. ryto. Po pamaldų visi mokiniai renkami į klases ir pradeda mokslą. Mokyklą globoja klebonas kun. A. Baltrušaičius. Mokyklos vedėjas — rašytojas Antanas Gustaitis.

Bostono šeštadieninės lietuvinės mokyklos tėtų komitetas šv. Petro parapijai įteikė 500 dol. auką. Šeštadieninė mokykla naudosis parapijos mokyklos patalpomis.

Vartotas popierius Bostono arkivyskupijos labdaros fondo naudai šv. Petro parapijoje bus surenkamas spalio 1. Aukojamą popierių reikia atnešti į parapijos klebonijos kiemą arba prie parapijos salės prie E. 7-tos gatvės. Parapiečiai, kurie turi didelius kiekius popieriaus, yra prašomi pranešti adresą ir popierius bus paimamas iš namų. Popieriaus surinkimą atliks CYO organizacija.

Jurgis Kropas, ankstesnės kartos ateivis, mirė rugsėjo 3. Palaidotas Naujosios Kalvarijos kapinėse. Velionis buvo aktyvus lietuvių visuomenės narys. Daugiausia dirbo Sandaros gretose. Nulūdimė paliko žmoną Antaninę ir sūnus Albertą, Jurgį ir Ričardą.

....**Šv. Petro lietuvių parapijos choras**, vedamas muziko Jeronimo Kačinsko, repetitijas pradėjo rugsėjo 13 d. 7:30 val. vak. salėje 7-je gatvėje. Bažnyčioje pradės giedoti rugsėjo 17, švenčiant Tautos šventę. Klebonas ir dirigentas bei choro valdyba visus galinčius giedoti ir dainuoti kviečia stoti į šį chorą.

PLAUKŲ PAŠALINIMAS
Specialistai — įsikūrę jau 20 metų. Rekomenduoja žymūs odos daktarai ir ligoninės. 41 Winter Street — 7 aukštas, Boston, Mass.; Tel. 426-1340
Miss O'Sullivan

Cypres Hills sekcijoje parduodamas namas iš 7 kambarių, kurių 4 miegamieji. I-rengtas rūsys, Gazo apšildymas, karštas vanduo, 220 elektros jėgainė, įrengtas apšildymas. 3 tarpgatviai nuo mokyklos. Kaina \$18,500 bei pardavimo įstaigos. Telef. TA 7-3232.

Lietuvos general. konsulo J. Budrio atsiminimai "Kontržvalgyba Lietuvoje" ką tik išėjo iš spaudos. 224 psl. knygoje autorius vaizdžiai apžvelgia kontržvalgybos veiklą Lietuvoje, netrukus po nepriklausomybės atgavimo. Šnipų ir kitų įtartinų asmenų sekimas ir jų kenksmingų siekimų atidengimas skaitytoją suįdomina ir pagauna. Kaina 2.50 dol. Šią ir kitas lietuviškas knygas bei plokštes galima įsigyti Darbininko administracijoje: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

A + A

EMILIJAI MILUKIENEI

mirus, p.p. Milukams ir jų šeimoms giliausią užuojautą reiškia

JESAIČIAI

A + A

ONAI PETRAUSKIENEI

mirus, jos vyrą dr. Stasį Petrauską, sūnus ir dukrą nuoširdžiai užjaučia

Fraternitas Lithuanica
Gydytojų Korporacija

A + A

EMILIJAI MILUKIENEI

mirus, jos vyrą, dukras, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiamė ir kartu liūdime

NAKAI ir
GARUNKŠČIAI

Brangiai Mamytei

A + A

ONAI PETRAUSKIENEI

mirus, kolegai Romualdai Petrauskui nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

New Jersey Lietuvių
Studentų Sąjunga

A + A

EMILIJAI MILUKIENEI

mirus, jos vyrą Matą Miluką, sūnus Antaną, Matą, Juozą, Kazimierą, Vytautą ir dukteris Emiliją ir Rūtą su šeimomis nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

STAKNIAI, KIAUŠAI, M. SAMATIENE

A + A

ONAI PETRAUSKIENEI

mirus, vyrui dr. Stasiui ir vaikučiams, netekus brangios žmonos ir mamytės, reiškia gilią užuojautą

Birutė ir Vaclovas PAPROCKAI

A + A

ONAI KRUŠINSKIENEI

mirus, jos dukrai Aldonai Liobienei ir šeimai reiškiamė gilią užuojautą

VYTAUTAS ir BIRUTĖ IGNAI

J. A. V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NEW YORKO APYGARDOS VALDYBA maloniai kviečia į

JAV LB V Tarybos I-jo suvažiavimo proga rengiamą

BANKETĄ

1967 m. rugsėjo 23 d.

8 v. v.

STATLER - HILTON HOTEL

32 - 33 Street ir 7th Avenue, N. Y. C.

PROGRAMOJE:

1. Susipažinimas su V Tarybos nariais ir naująja L. B. Centro valdyba;
2. Žymaus amerikiečio trumpa kalba;
3. Meninė programa, dalyvaujant solistams Irenai Stankūnaitėi ir Liudui Stukui.

VIETAS UŽSAKYTI (aukojant \$12 asmeniui) pas L.B. N.Y. Apygardos sekretorę R. Šidlauskienę — 112-08, 92nd Avenue Richmond Hill, N.Y. 11418 — iki š.m. rugsėjo 20 d.

JAV LB NY Apygarda

Maloniai kviečiame atsilankyti į

**DARBININKO
VAKARĄ**

SPALIO 8

sekmadienį, 4 v. popiet

ŠV. TOMO PARAPIJOS SALEJE

88th Street ir Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.
(Jamaica linijoje išlipti Forest Pkwy. ar Woodhaven Blvd.)

Veiks spaudos kioskas, bus naujų knygų ir muzikos plokštelių

BOSTONO DRAMOS SAMBŪRIO

vaidinama P. Vaičiūno 5 v. pjesė

NUODĖMINGAS ANGELAS

Režisuoja Aleksandra Gustaitienė

Įeinant aukojama 3 dol.
Studentams — 2 dol.
Rezervuotos vietos — 4 dol.